

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

penetrantibus, ille tristis via qua venerat, retrocessit. Ex socijs autem eius quidam infirmum claudicantium lento sequebantur gradu, quorum vni dixit Godmundus: Adiuro te per filium Dei, vt dicas mihi, quid sibi velint ea, quae vidi. Ille toruo vultu & obliquis luminibus eum intuens, ait: Abbas tuus Vuilhelmus angelorum obsequijs in celum est deportatus: nos autem venimus aliquid iuris nostri in eo inquisituri, sed vim passi ab angelis, discessimus inanes. Manè surgens adolescens, omnia suo magistro cunctisque, qui illic aderant, exposuit, & tandem ad domum nostram reuersus, eadem nobis quae retulit, acceptoque religionis habitu, Deo militare coepit.

Miracula post obitum eius.

Post obitum autem suum vir sanctus multis claruit miraculis, factusque est omni ex parte ingens hominum concursus, videre cupientium ea, quae fiebant apud eius sacras reliquias mirabilia. Dæmoniaci purgabantur, paralytici reddebantur in columes, caeci videbant, claudi gradiebantur, audiebant surdi, muti loquebantur: contracti & genibus humi reptantes, erigebantur: leprosi sanabantur, mortui reuiuiscabant: & penè exanimes, ab ipso mortis aditu ad lucem reuocabantur: nec homines modò, sed etiam pecora curabantur: aëris tempestas sopiebatur, & sauiens maris unda comprimebatur. Possent hinc multa commemorari sanè admiranda, quae vel audiuius, vel vidimus in Paracleto, vbi sacrum eius corpus conditum est: sed ipsa multitudo nos, nè id fiat, dehortatur.

SANCTI CALLIOPII VITA ET MARTYRIUM, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.

7. Aprilis.
S. Calliopii
parentes.

Armat se
precibus &
ieiunijs affi-
dus.

Theoclia mulier quaedam pia, ac timens Deum cum tota familia sua, multas faciebat eleemosynas, & sanctè vivebat. Haec viro nupsit senatorio, qui nullos ex ea, quoniam erat sterilis, liberos suscipiebat: Dei tamen munere tandem concepit. Sed cum adhuc vterum gereret, maritus eius defunctus est. Quamobrem in magna opulencia filium peperit, & Calliopium appellauit, qui in omni diuinarum literarum sapientia educatus est. Erat autem Pergæ Pamphylia patricius. Verum cum eo tempore contigisset, vt idololatria error vigeret, & veritas conderetur, & multi sacrificarent idolis, sanctus Calliopius assidue ieiunijs & precationibus incumberebat. Quod cum ad Iudices delatum esset, beata mater eius Theoclia consuluit filio, vt vitandi iudicij causa, aurum, vestimenta, seruosque sumeret, & illinc nauigaret. Pompeiopolim igitur Ciliciae se contulit. Vbi cum impius praefectus Maximus Bacchanalia, & ludos, & choreas, & conuiuia idolis celebraret, admirabatur pius adolescens, quoniam illa essent. Ipse enim ieiunijs perpetuo vacabat. Ab illis igitur, qui aderat, percontatus est, quid illud esset. Qui cum respondissent, deorum esse celebritatem: Veni, inquit, & tu, vt conuiuij particeps fias. At ille: Christianus, inquit, sum, & Christum ieiunijs celeberrime, nec quae sunt flagitiosas atque impuris idolis immolata, licet in os eorum, qui Christum colunt, ingredi.

Constans re-
sponsum
sancti ad-
lescentis.

Haec cum ad aures Praefecti peruenissent, iracundia plenus, iussit eum in iudicio sisti. Quod cum esset factum: Ecquod, inquit Maximus, nomen est tibi? Christianus sum, inquit, & Calliopius vocor. Cur, ait Maximus Praefectus, cum per orbem vniuersum deorum celebritas peragatur, tu in isto errore persistis? Vos, inquit Calliopius, in errore tenebrisque versamini, qui, relicto Deo viuentem, qui caelum & terram, & quae in eis sunt, omnia Verbo procreauit, saxa sensus expertia, & ligna putrida, quae sunt manuum impiarum opera, colitis & adoratis. Adolescentia, inquit Praefectus, te petulantem reddidit, & magnos tibi cruciatus parat. Dic igitur, e qua gente sis, & ex quo genere. E Pamphylia sum, inquit Calliopius, & patricius genere, & quod nobilissimum est, Christianus. Dic mihi, Praefectus inquit: Patres habes? Mater, respondit Calliopius, superest: nam pater iam diu defunctus est. Per solem ac deos omnes, Praefectus inquit, si vis esse pius & dijs immolare, filiam, quam vnicam habeo, tibi vxorem dabo. Si vxorem, inquit Calliopius, ducere decreuisses, non prius filiam tuam acciperem, quam mater mea id sciret & approbraret. Verum sic habeo, me Christo meo credidisse, & puluerem hunc,

hunc, quem Deus conflavit, & ad similitudinem suam fecit, purum & sine macula ante Christi tribunal sistendum esse. Quamobrem fac, quæ tibi videntur: ego enim Christianus sum.

Scelestissime, inquit Maximus Præfectus, istiusmodi verbis futurum putas, vt ira commotus, te celeri supplicio necandum curem? Falleris. Neque enim id faciam: sed corpus tuum omni cruciatuum genere confectum, in ignem conijciam. Quanto, inquit Calliopius, pluribus me tormentis excruciabis, tanto mihi ea perferenti corona splendidior contextetur. Nemo enim, vt scriptum est, coronabitur, nisi legitime certauerit. Tunc Maximus iussit, vt ei vincto, plumbatis virgis omnia ossa confringerentur. Beatus autem Calliopius, dum vapularet: Gratias, inquit, ago tibi Christe, quia dignus effectus sum, qui propter nomen tuum verbera sustinerem. Mihi, inquit Maximus Præfectus, obtempera, & dijs immola, vt patriam videas, & matrem tuam, & ne spolieris diuitijs ac fortunis tuis. Tormentorum enim sentis acerbiter. Dulcedinem, inquit Calliopius, promissæ à Christo quietis degusto, & tormenta non sentio. Nec in aliena regione me esse puto, cum Domini sit terra, & plenitudo eius. Et hinc quoque patriam cerno, matremque meam. Nam mater mea, est Christi ecclesia sacrosancta: & patria mea, est caelestis illa Hierusalem. Nostra enim conuersatio in caelis est. Quod si mihi corpoream matrem obijcias, audi quid Christus Deus meus dicat: Qui amat patrem aut matrem plusquam me, non est me dignus. Nam quod ad diuitias pertinet, eas negligo, & malo Christi Cruce affligi, quam caducis stulti mundi delicijs frui.

Maximus præfectus: Quam est, inquit, excors. Crudis neruis ventrem eius cædite, dicentes: Noli vnum pro alio stultè respondere, sed aptè ad interrogata. Insane, inquit Calliopius, & quauis fera crudelior, & à Christi pietate, qui in caelis est, aliene, tibi veritatis rationem expono, quam tu animi oculis non cernis, aures occludens, nè Domini sermonem exaudias, & contra legum præscripta iubes me, tanquam homicidam, verberari? Rotam, inquit Præfectus, collocare, & magnum ignem succendite. Rota tanta vi alligatus est adolefcens, vt totus discerperetur. Quo quidem cruciatu cum acerbissime angeretur: Christe, inquit, præsto sis seruo tuo, vt ad finem usque laudetur in me nomen tuum, quanuis indignus sim seruus tuus: Et cognoscent omnes, eos, qui in te sperant, non confundi in æternum. Statim igitur accedens angelus Dei, flammam carbonum extinxit: & ministri, cum vellent rotam voluere, non poterant. Delicata autem ipsius membra totam rotam sanguine consperferunt. Erat enim acutis gladijs circummunita. Iussit autem Præfectus eum solui, & à rota dimoueri. Spectatores dicebant, iudicium illud iniquum esse: & dolebant, quod talis adolefcens tam acerbè torqueretur. Sed Maximus: Nonne, inquit, dixi tibi, te adolefcencia esse petulantem, & propterea grauioribus cruciatibus affectum iri? Canis, inquit Calliopius, impudentissime, tu me sic alloqueris, quasi crudelissima recusum aut deprecem tormenta tua. Infelix, inquit Præfectus, credis te contumelijs effecturum, vt te celerius occidendum curem. Verum haud ita erit. Deis igitur immola, vt quæ reliqua sunt, tormenta lucrifacias. Non permittet, inquit Calliopius, Christus meus, vt puram meam in Deum fidem peruertas. Arbitratu tuo corpus excrucia, recepturus à Deo in die iudicij merita præmia. Qua enim mensura metiris, eadem remetietur tibi. Ferreis, inquit Maximus, catenis vinctum in interiorem carcerem conijcite: nemo curam illius gerat: nemo impiorum amicorum ad eum accedat: beatum se putet ob ea tormenta, quibus propter ipsius impietatem aduersus deos affectus est. Statim igitur vinctus in carcerem interiorem coniectus est, vbi sine intermissione Deum laudabat.

His auditis, mater, facto testamento, ducentos quinquaginta seruos libertate peculioque donauit: & quidquid auri, aut argenti, aut vestimentorum habebat, pauperibus reliquit: possessiones autem Ecclesie sanctæ largita est. Tum celeriter in Ciliciam ad sanctissimum filium suum Calliopium contendit: & in carcerem ingressa, procidit ante pedes eius, & vulnere cruorem absterfit. Sanctus autem Calliopius catenis, & corporis tumore ex verberibus contracto, cohibebatur, quominus possèt assurgere, & ad matrem accedere. Sed ita locutus est: Opportunè venisti, mater, vt testis esses Christi cruciatuum. Mater autem filij corpus adspiciens dilaniatum: Beata ego, inquit ad sanctissimum filium suum Calliopium, & beatus

Gratulatur
sibi de filij
perfectione.

fructus ventris mei, quoniam, vt Anna, dicite sacrum munus Domino Iesu Christo: vt Sara, obtuli te Deo holocaustum gratum, & acceptum Domino sacrificium. Mansit autem totam noctem illam in carcere ad ipsius pedes prostrata. Simul autem ambo precabantur, & laudabant Deum. Et circa mediam noctem magna lux carcerem illustrauit, & vox eos sic allocuta est: Vos estis sancti Dei & Christi confessores, euerforesque idolorum, qui patriam & pecunias reliquistis, vt eum Christo patere-

Calliopij
egregia co-
stantia.

mini. Cùm autem illuxisset, Præfectus, Voca, inquit, Christianorum sectæ studiosum Calliopium. Demetrius autem centurio ad Calliopium: Nunc saltem, inquit, ab insania discede, & Imperatorum decretis obtemperans, dijs sacrificia, vt viuas: alioquin vt magister tuus suffigeris in crucem. Admiror, inquit Calliopius, impudentiam tuam, qui cùm sæpè ex me audieris Christianum me esse, & Christianum esse moriturum, & in Christo victurum, tam impudenter pergas veritatem oppugnare. Festino eandem, quam magister meus pertulit, mortem oppetere. Hæc cùm ille dixisset, Præfectus ex responsis martyris animaduertens eum à proposito deduci non posse, sententiam tulit, vt quinta sabbatorum Paschæ in crucem ageretur. Quod mater eius intelligens, quinque nummos ministris dedit, vt eum contraria ratione, quàm Christus Dominus crucifixus fuit, affigerent cruci. Quinto igitur sabbatorum pronus in caput crucifixus est, & die pasceus animam egit. Et vox de cælo audita est, ita sonans: Veni ciuis Christi, & cohæres sanctorum angelorum.

Crucifigi-
tur deor-
sum verso
capite.

Mater verò sanctissimi ac beatissimi filij corpus complexa, & Christum laudans, in eius complexu spiritum reddidit. Et accedentes fratres, eorum corpora in loco sacro sepelièrunt, collaudantes patrem & filium & spiritum sanctum: cui gloria & imperium in secula seculorum, Amen.

VITA S. AIBERTI MONACHI ET PRESBYTE- RI CRISPINIENSIS MONASTERII, BONA FIDE CON-

*scripta à Roberto archidiacono Austromandicæ, vel Ostronandensi
eius æquali. Plerunquè stylus mutatus est in grati-
am lectoris per F. Laurentium
Surium.*

P R A E F A T I O.

Habes hinc
huius histo-
riæ fidem.

Sicut olim statuae triumphantium & agonistarum, vel arcus triumphales, in quibus triumpho & simulacra egregiorum viro- rum ob recordationem eorum, quæ ab illis fortiter & præclare gesta essent, expressa cernebantur, erigi solebant, vt ea inspicientes, ad illorum imitationem accenderentur: ita facta & dicta illustria sanctorum Patrum, literis mandari solent, vt ea vel legentes vel audientes, animis inflammentur ad earum rerum sectanda studia, quæ sint digna tum relatione, tum scripto ad posteritatis notitiam transmitti. Qua ego ratione per- motus, vitam sancti Confessoris Christi Aiberti, quemadmodum à religiosis & veridicis viris, maxime autè à domino Alulpho religioso monacho, qui eius secreta præceteris melius nouerat, accepi, pro mei ingenij mediocritate diligenter enarrare constitui, vt qui eam vel lectione vel auditione cognouerint, sanctum virum, si non omni, saltem aliqua ex parte imitari nitantur, aut certè deuotis ab illo precibus obtineant, vt apud Dominum fiat ipsis pius intercessor & promptus adiutor. Valdè enim indecorum & turpe nobis est, si tanti viri res gestas silentio tegi patiamur. Immo verò, quando Dominus sanctum suum mirificauit, præstando illi vires tum agendi tum patiendi mirabiliter, nos quoquè pro fraternâ charitatatis debito, cultiori sermone eum celebrare deberemus, si facultas disertè & eleganter scribendi suppetere: vt dictionis splendore & suauitate, lectoris vel auditoris animum ad suscipiendam eorum, quæ relaturi sumus, imita-

imitationem efficacius permoueremus. At si facultas deficit, non tamen deest prom-
pta voluntas. Itaque precemur spiritum sanctum, qui in sanctis suis mirabilis & glorio-
sus est, vt ad laudem & gloriam nominis sui & fidelis serui sui, ad nostram quoque & ali-
orum vtilitatem ea, quæ de sancto viro commemorare decreui, ita, vt par est, mihi do-
net explicare.

SEQVITVR HISTORIA.

Beatus Aibertus, sacerdos Christi egregius, in territorij Tor-
nacensis pago, quem Espeen vocant, originem duxit, ma-
gis tamen suis virtutibus & sanctis operibus, quam prosa-
pia insignis: tamen alioqui parentes habuit religiosos &
honestos. Pater eius, miles fuisse creditur, Albaldus no-
mine: mater, Heluidis dicta fuit. Vterque liberæ condi-
tionis & probus, Deumque & timens & amans. Et quia,
scriptura teste, Generatio rectorum benedicetur: credi-
mus eos pro sua merito bonitatis procreasse filium, cae-
lesti benedictione dignum, vt sequentia luce clarius edo-
cebunt. Vt autem recto & naturali ordine sancti viri res
gestas scribendo prosequamur, primò omnium dicendum est, quæ futuræ sanctita-
tis adhuc puer de se indicia præbuerit, non litera docente, sed sancto spiritu: qui
vbi vult, spirat: & cui vult, adspirat. Cum enim etiamnum paruulus esset, sapien-
tiæ consuevit clam noctibus è lecto surgere, flexisque genibus & membris humili-
prostratis, terram innumeris exosculando vicibus, tenerum corpusculum fatigare.
Optabat verò, nè quis omninò id resciret, sed tandem latere non potuit. A famulis
nanque domus deprehensus est. Quod vbi cognouit, nolens habere sui laboris
testem, nisi Christum, cui se displiciturum verebatur, si hominibus placeret: in
ouile secessit, existimans illic secretius se eiusmodi exercitijs vacaturum. Sed hic
quoque tandem inuentus est, cum nimia genuum curuatione defessus, humili
prostratus iaceret. Nec tamen cessare voluit, sed quo ad licuit ab hominum conspectu se
subducens, alia captabat suis studijs apta diuerticula, opportunosque recessus. Nole-
bat sapiens puer fauore populari mercedem in caelis repositam corrumpere. Et certè
quisquis pro rectè factis humanas aucupatur laudes, non est sanæ mentis, immò planè
desipit, non attendens illud Apostoli: Si adhuc hominibus placerem, Christi seruus
non essem.

Nec solum hac ratione pro Christi amore suum affligebat corpusculum, sed
etiam crebris ieiunijs illud valde macerabat. Solebat autem illis diebus, quibus ie-
iunium ipse sibi indicebat, parum aliquid pomi aut alterius rei degustare, vt si for-
tassis à patre, nolente vt paruulus ieiunaret, interrogatus esset, num comedisset,
posset citra mendacium respondere, se sumpsisse cibum. Forsitan enim audierat:
Os, quod mentitur, occidit animam. Longè verò ille aberat à mendacio & iura-
mentis, qui nec ludicra quidem aut ociosa soleret verba proferre, in die iudicij de
verbis ociosis nequaquam rationem redditurus. Non est autem silentio premen-
dum, quòd cum in agro seruaret patris pecora, audito campanæ sono, illis reli-
ctis, ad ecclesiam confugit, laudes cum precibus diuinæ maiestati pro suo capti-
oblaturus. Poterat in illum quadrare, quod in Psalmo legitur: Ex ore infantium &
lactentium perfecisti laudem. His virtutum & piarum actionum quasi primitijs qui-
busdam religiosus puer imbutus, maiori accedente ætate, duce sancto spiritu, ad ma-
iora contendit. Frequenter enim ecclesiarum limina terens, verba vitæ cum multa
animi deuotione auscultauit. sciebat enim dictum à Domino Salvatore: Beati qui au-
diunt verbum Dei, & custodiunt illud. Porrò verò lasciuiam & oblectamenta mundi
sensim magis ac magis abominans atque fastidians, constituēbat vni omnipotenti va-
care Deo. Timebat enim, nè si mundi fieret amicus, inimicus Dei efficeretur. Itaque
arctius vitæ genus complecti desiderans, mundanis illecebris paulopost omninò nun-
cium reniuit.

Qua autem ratione ad eam conuersionis gratiam peruenerit, vitam mutarit,
mundo valefecerit, quo etiam ordine & labore per angustam & arctam viam ad De-
um

um feliciter commigrarit, operaprecium est referre, dulce ac pium audire. Cum adhuc in ædibus paternis iuuenis degeret & laicus, sed sanctitatis, vt dictum est, studiosus, fortè quodam die mimum audiuit cantionem quandam depromentem, qua conuersio sancti Theobaldi & vitæ eius asperitas felixque obitus continebantur. His non corporis duntaxat, sed etiam cordis auribus accuratè perceptis, tanta repente est gratia diuinitus compunctus, vt secum statuerit neque carne, neque sanguine, neque lineis deinceps vti pannis, sed laneis & cilicinis, atque in frigore & nuditate omnipotenti Deo hilariter seruire. Cœpitque studiosè expetere consortium religiosorum virorum, cum quibus fame, siti, ieiunijs, vigilijs, crebrisque precibus corpus castigaret, & in spiritus ac rationis seruitutem redigeret. Cumque in hoc totus esset, quodam peregrino, quem pater eius hospitio receperat, duce & indice, inuenit virum magnæ sanctitatis & miræ abstinentiæ, sacerdotem egregium Iohannem in quadam solitudine commorantem, ab hominum strepitu & conuersatione semota, in qua etiam ferebatur sanctus Domitianus fuisse. Erat autem is presbyter monachus Crispiniensis, sed permisso domini Raineri Abbatis Crispiniensis, desertum illum incolerat locum. Huic igitur vir venerabilis Aibertus charitatis fœdere iungitur, vt vno spiritu & pari voluntate Domino famulentur. Quantas autem miseras & calamitates, quantamque inopiam pro spe vitæ æternæ illo in loco patienter tolerarint, non facillè possit singularim explicari: nec tamen à precibus & Dei laudibus cessauere. Premebantur frigore & nuditate, premebantur magnâ annonæ penuria. Multi abscedebant dies, quibus nec cernerent quidem panem: erantque contenti herbis & radicibus herbarum, quarum tamen ijs in locis copia non suppètebat. Et quid ego multis persequar horum virorum afflictiones, pro Christi amore vtrò susceptas? Ex illis ieiunijs, vigilijs, precibus, illa frigoris tolerantia & nuditate adeò & macie & pallore confecti videbantur, vt humanam speciem propemodum non referrent. Vt enim ipse pater Aibertus retulit, cum aliquando urgente necessitate extra illum habitationis suæ locum esset egressus, videntes eum pastores hirsutum & vilibus pannis deformem, aufugerunt, monstrum se vidisse arbitrati. Ait etiam se plerunque tantos à frigore angores sustinuisse, vt vestem, quam monachus exuerat, Missam celebraturus indueret, timens nè interim vi algoris extingueretur.

Mira inedia.

Rom. 8.

Iacob. 2.

Rom. 9.

Iacob. 1.

Sapè per hyemem vsu illis venit, vt pane deficiente, glacie cōfracta, herbas ab aquis manibus extraherent, quibus agrè vitam sustentabant, omni alia re esculenta destituti. Cogitabant, opinor, cum Apostolo, non esse condignas passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis: nec ignorabant serui Dei, quo se quisque in hac vita durius & asperius habet, eo arctius eum superno amoris copulari: sicut eduersò quanto quis inferius magis delectatur, tanto amplius ab amore superno disiungitur. Quòd cum illi subtiliter attenderent, fortassis apud se dicebant, se seruos inutiles esse, iure facere quicquid boni facerent, nec vltra debitum quicquam facere posse. Nam tametsi, vt S. Iacobus ait, ex operibus suis iustificatur homo, tamen quantumque sint, sine auxilio diuinæ gratiæ & pietatis salus fieri non potest, dicente Apostolo: Non est volentis, neque currentis, sed miserentis Dei. Ideoque quicquid faciebant boni, non id sibi, sed patri luminum adscribebant, à quo omne donum perfectum descendit. Interea autem, dum ita se gererent, vir Dei Aibertus paulatim Pfalterium memoriam commendabat.

Nota iter difficilimū.

Per id tempus voluit dominus Rainerus Abbas Crispiniensis, ob confirmandam sui monasterij libertatem, Apostolorum limina visitare, hosque duos viros, multa charitate ipsi deuinctos, illi visum est sui itineris comites assumere. Quo in itinere hi tres sancti viri quos labores & angores pertulerint, solus Deus nouit. Ingrediebantur enim nudis pedibus, vestiti cilicio, parum pecuniæ habentes, ipsa inopia locupletes. Et mulum quidem secum ducebant, sed vix aut nunquam eo vtebantur, peregrinis debilibus & infirmis illius vsum præbentes. Cumque venissent Romam, audiunt sanctæ memoriæ Romanum Pontificem Vrbanum esse Beneuenti. Tum verò Aibertus & Iohannes non fuere ausi tam longū arripere iter, partim quòd viribus corporis diffiderent, partim quòd Iohannes aduersa valetudine laboraret. Abbas autem Rainerus, pro sua erga illos beneuolentia, hortatus est eos, vt in monasterium Vallis vmbrosæ se reciperent, atque illic eius reditum sustinerent. Vbi sanè monachos inuenerunt,

nerunt mirā continentia & exquisita vita, qui multa erga illos vti humanitate, amant, Laus ce- nobij Val- lis vmbro- sa.

ter eos exceperunt, perpetuò etiam eos apud se retinere cupientes. In illo enim monasterio strictè & inuolabiter obseruatur institutum & Canon S. Benedicti, vt multi viri boni testantur, viuuntque laboribus manuum suarum, spe caelestis vitæ corpora sua multiuaria labore indefinenter afficientes. Disciplina monastica rigorem strenua charitate feruenter custodiunt, erga pauperes & peregrinos suscipiendos benignè se exhibent, in sepultura impertienda fratribus pios, & in quouis denique religionis genere præclaros se ostendunt: adeò vt duo isti viri, de quibus iam diximus, omnibus monachis, quos adhuc vidissent, illos sanctiores affirmarint. Cumque apud illos aliquanto temporis spatio hæssent, multas rectè viuendi institutiones, vt ipsi testabantur, ab illis percipere. Abbas autem Rainerus cum paucis comitibus suscepit, vt iter prosecutus, veniensque Beneuentum, ab Urbano pontifice honorifice acceptus est, monasterijque sui munimentum, quod deuotè petijt, non difficulter impetrauit. Confecto verò negotio, Apostolica benedictione firmatus, lætus ad socios redijt, atque ab illis pariter & à cœnobij fratribus hilariter susceptus est. Etsi autem, dum cœnobitas Vmbrosæ vallis eorumque vitam prædicauimus, à proposito deflexisse videamur, tamen quicquid de ijs laude dignum commemoratum est, sapienti sanè aptè & congruenter poterit nostro proposito coherere videri. Dum enim illorum egregia studia scribendo efferimus, illum pariter celebramus, cuius causa hoc opus curandum suscepimus: quippe qui, vt ipse asserbat, non pauca ab eis Deo seruiendi exempla & incitamenta perceperit, conuenienter illi Prophetica sententiæ, Cum sancto sanctus eris.

Postquam autem apud fratres illos satis fuere recreati serui Dei, illis valefacientes & pro collatis beneficijs multas gratias agentes, ad propria sunt reuersi, multis in eorum reditu molestijs toleratis. Et Abbas quidem ad monasterium redijt, alij autem duo sancti viri ad suam eremum. Vbi cum nocte quadam Aibertus membra sopori dedisset, in somnis visus est sibi altissimam arborem, inter Hasnonium & S. Amandum sitam, conscendisse, albumque videre accipitrem siue aquilam ad se aduolantem, vestemque monasticam adferentem, ipsumque ea induentem. Expergefactus autem, summopere apud se perquirere coepit, quidnam visio illa portenderet. Tandem placuit ei, vt iuxta illam visionem monachus fieret. Facile autem id impetrauit à Rainero Crispiniensi Abbate, sanctæ memoriæ viro, monachis quidem primò recusantibus, postea verò assensum præbentibus. Videbant enim abiectum & contemptibilem hominem, si sola externa respicias, nec putabant talem cum fore, qualem postea experti sunt. Ità plerunque fit, vt quæ prius vilescabant, Deo volente, post in sublime tollantur, quemadmodum de Davide legitur. Fit itaque monachus cum benedictione caelesti. Deinde etiam eius cœnobij factus est Præpositus, & communibus fratrum suffragijs Cellarius. Aduertebant enim idoneum esse, cui ea officia mandarentur. Et certè tam in externis, quam internis rebus adeò accuratè tum Deo, tum fratribus inseruiuit, vt ab omnibus amaretur. Semper enim sollicitè curabat commune bonum, in omnibus prudenter & moderatè se gerens. In opere & manibus eius, vt dici solet, bonum omne exuberabat. Promptum se exhibebat ad externa expedienda negotia, cum fratrum vel vtilitas, vel necessitas poscere videretur.

Curam monasterij haud aliter, atque pia parens filiorum, gerebat: hospitalitati deditus, in pauperes largus, sibi ipsi parcus, alijs impartiens quod sibi subtraherat. Pacem verò & mutuam inter fratres concordiam præcipuè amabat: murmura, obtreccationes, & id genus vitia, quæ in cœnobijs solent existere, detestabatur & profligabat. Aliquid sibi monachum ceu proprium vsurpare, id planè mortiferum & modis omnibus execrabile asserbat.

Quòd autem ad ipsius viuendi in monasterio rationem attinet, pane & aqua, herbis, leguminibus & arborum fructibus semel interdium modicè vtens, corpus suum sustentabat. Lac & caseus & pisces in os eius non admittebantur. Cilicio asperrimo domabat carnem. Lectum nullum habuisse creditur, præter scannum vel alium asserem, in quo cubans, medio crem capiebat somnum. Ante nocturnas preces, quas matutinas vocant, semper Psalterium absoluit. In flecendis genibus erat celerrimus, lachrymarum copia valde affluens, vt posset cum Propheta dicere ex sententiâ: Laboraui in gemitu meo, labuò per singulas noctes lectum meum, lachrymis meis stratum meum rigabo. Cumque, annis vigin-

Visio S. Aiberti.

Reg. 16.
Fit monachus Crispiniensis.
Item Præpositus.

Cibus eius.

Vestis.

Lectus.

Psal. 6.

vigintiquinque in monasterio ea viueret seueritate, nunquam ab eius ore Christi laus aberat: fames, sitis, algor, omniuarum carnis castigatio & afflictio, iam sancto viro pro delictis computabantur: adeo semper iucundus & hilaris & esse videbatur, & reuera erat. Viri namque sancti dum animis reputant futura supplicia impiorum, & immensam felicitatem beatorum, quicquid Dei causa perferunt, leuius ferunt, dum hinc quidem spe illius sempiternae beatitudinis animantur, inde vero intolerabilibus gehennae cruciatibus solliciti redduntur: sicque dum poenas tolerant temporarias, vitant aeternas, & coronas sibi parant sempiternas: fitque hac ratione, ut dum effugere nituntur, quod grauius est, facilius tolerant, quod minus graue est, etsi sit alioqui valde onerosum. Ita ergo etiam huic religioso viro iugum Christi suauis, & onus eius leue fuit: & cum multis floreret virtutibus, etiam integer corpore & virgo ab ipso ortu usque ad supremum vitae diem creditur permansisse: quod quidem est angelicum decus, & virtutum insigne praecipuum.

Manfit virgo.

Etsi autem ea, quae dicta sunt, magna & stupenda esse videatur, at tamen quicquid gefisset, pro nihilo ducens, optabat in eremo habere cellulam, in qua inclusus degeret, ut illic laudibus diuinis & precibus liberius vacaret, & corpus fetuerius edomaret. Curauit igitur construi cellulam in loco deserto, antequam e monasterio egrederetur: eaque exaedificata, vix ab Abbate Lamberto impetrare potuit copiam, relicto monasterio, ad illam sese conferendi. Valde enim fratribus monasterij videbatur esse necessarius. Tandem autem ea obtenta, in eam se abdidit, sed ita tamen, ut quoad vixit, in Crispiniensis Abbatis potestate semper esse voluerit. Quam vero corpus suum in ea Cellula male acceperit, duriterque habuerit, audire quidem pium est, sed imitari gloriosum. Viginti sane

Degit solitarius & inclusus.

Nota abstinentiam admirandam.

& quinque annis in ea permansit inclusus: e quibus duobus & viginti pane necessariis annis pane & potu atque alijs quibusdam corporis necessarijs alimentis sibi interdixit. Qua autem occasione pane abstinerit, si quis nosse velit, ex ijs, quae dicturi sumus, potest cognoscere. Quadam hyeme accidit, ut locus, in quo morabatur, adeo aquarum inundatione obsideretur vndique, ut neque accedere ad eum quisquam, neque inde egredi posset. Cum igitur & panis ei deesset, & Missam auscultare non posset, animo permoueri coepit. (necdum enim sacerdotio initiatus erat.) Itaque nocte quadam cum multo dolore & pijs querimonijs beatissimam semperque virginem Mariam compellauit, orans ut ipsius miseras subleuaret, his vel similibus vtens verbis: O sancta virgo virginum Maria, quae pariendo Dei filium, mundo gaudia contulisti, quae es fons pietatis & misericordiae copia, subueni mihi misero, corporali pane indigenti, & Missarum solennia non audienti. Quibus dictis, somno correptus obdormiuit. Ecce autem mox in visu adest sanctissima mater & virgo in forma matrone pulcherrime, cum puellis plurimis inferioris staturae. Quas ut vidit vir Dei, ita dixisse visus est: Equidem si pridem in monasterio foeminas vidissem, profecto illas expulissem. Cur igitur vos huc intrare ausa estis? Cui virgo sacratissima respondit: Tace frater. ego sum virgo Maria, quam tam dulciter inuocasti. Sed quid a me vis praestari tibi? Tum ille: Succurre, inquit, mihi peccatori in ijs, quibus egeo, & quibus tu quoque non ignoras me carere. Respondit virgo mater: Putas ne omnipotentem Deum te etiam sine pane posse sustentare? Ego vero, inquit ille, credo Deum id posse. Et virgo beata: Cur autem, ait, conuerteris te Missas non auscultare, cum tota vita tua & omnis actio tua, quaedam Missarum sint solennia? Deinde visa est sanctissima virgo buccellam panis immittere in os sancti viri. Qua quidem visione ille adeo permotus fuit, ut deinceps neque panem appetierit, neque panem edere curaret, contentus herbis, radicibus, & vilibus illis cibis, quibus vesci consueuerat.

Alia eius visio.

Totum corpus induit cilicio.

Fortassis autem nosse te iuuat Lector, quae se purpura vel bysso Christi miles induerit. Nimirum a planta pedis usque ad verticem asperrimo cilicio tegebatur. Lectum quoque si scire velis, in scamno vel alio asere se reponebat, cilicino sacculo vtens pro ceruicali. Et quid me necesse est multa persequi? Quicquid boni gessit vir Dei, antequam se in hanc cellulam contulisset, id in ea iam inclusus, non solum non minuit, sed auxit etiam, durius asperiusque sese affliciendo. Si prius fleuit amare, iam multo acerbius. Si prius in eo ferbuit charitas, iam longè fuit feruentior. Antea pane & aqua vixit contentus, at nunc tot annis, quot diximus, vtroque abstinuit: atque eum in modum etiam caetera bona superioris vitae, in hoc ergastulo, arctiori viuendi ratione, in melius prouexit. Sed his de sancti viri exterioris hominis cultu

cultu absolutis, congruum est ad lectoris notitiam perferre, quàm præclare etiam hominem interiorem ornavit. Patientia itaque & charitate gemina, Dei & proximi, tanquam cocco bis tincto, itemque cæteris lucis armis ita cum communiuit, ut possit securus & intrepidus prodire in conspectum tremendi & districti iudicis etiam in illa die, quandò iustus vix saluabitur: de qua dicit Malachias: *Quis poterit cogitare diem aduentus eius? aut quis stabit ad videndum illum?* Idem ipse his iustitiæ armis intus & exterius instructus, constanti animo potuit procedere ad debellandum fortem armatum, & tortuosum illum colubrum & Leviathan: qui pro minimo ducens, quòd fluium absorbuerit, etiam fidutiam habet, quòd influat Iordanis in os eius: id est, non infideles modò, sed etiam Christiana religione initiatos deuorare molitur.

Inter hæc autem fama sanctitatis eius bono odore orbem terrarum complectente, cœperunt ad eum homines confluere. Cùm autem antea non nisi acolytus fuisset, de sapientum virorum consilio à Burchardo Cameracensi episcopo subdiaconus & diaconus est ordinatus. Deindè etiam ad sacerdotium promotus est, ut populis ad ipsum venientibus melius possit consulere, & familiarius secretas confessiones recipere. Factus autem presbyter, duas in die celebrauit Missas, pro viuus alteram, alteram pro defunctis. Vigiliis, ut vocant, defunctorum cum nouem lectionibus hoc pacto legere solebat. In prima Vigiliarum parte dicebat psalmos quinquaginta cum tribus lectionibus: in secunda & tertia itidè faciebat: sicque in illis Vigilijs, interiectis nouem lectionibus, totum psalterium depromebat. Quod quidem graue & onerosum videri possit, nisi quis libenti animo faciat. Centies per diem flectebat genua, & quinquagies prostrato quidem corpore, sed articulis & digitis subleuato, ad vnamquamque genuum curuationem dicebat salutationem angelicam. Psalmi & preces ab ore eius nunquam recedebant, nisi esset aduentantibus aliquid præbendum consilij: quod tamen, si quis penitius intueri velit, non possit dici precum intermissio. Pecuniam aut accipere, aut etiam manu contingere, haud aliter atque serpentinum virus abhorrebat. Quòd si quispiam omninò largiri ei aliquid vellet, iubebat id donari Crispinensi monasterio, rerum necessariarum valdè indigo. Quid ego hoc loco aliud possim dicere, quàm hunc virum, etiamsi flagitijs omnibus fuisset coopertus, eaque agendo penitentiam seque macerando expiare voluisset, haudquaquam plùs, atque fecerit, facere potuisse? *Quis nostra ætate intantum odiuit animam suam, ut eam posset seruare in vitam æternam? Quis aded inexorabilis fuit sui ipsius persecutor?* quem si tyrannus aliquis catenis aut compedibus constringisset, & panem atque potum saltem triduo aut quadriduo ei subtraxisset, multa commiseratione multisque lamentis id nos prosequendum arbitramur. Ille verò cùm non modò nullorum esset scelerum reus, sed etiam multis ornatus virtutibus, suapte sponte, ut diximus, pane & aqua non paucis annis sibi interdixit.

Atque his exercitijs, alijsque perferendis angustijs vir sanctus, ceu lapis viuus, expositus atque omni ex parte teres & rotundus effectus, meruit collocari in structura cælestis illius Ierusalem, vbi preciosi lapides, pressuris & tusionibus perpoliti, cum coruscantibus gemmis & margaritis nitentibus, pro qualitate meritorum, sempiterno & admirabili fulgore relucet, quemadmodum scriptum est: *Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum.* *Quemnam igitur cum potius dicemus? Martyrè an confessorem? Sed rectius proculdubio & martyrem, & confessorem.* Quauis enim persecutor sanguinem eius non fuderit, at tamen ea, qua diximus, ratione ferendo crucem suam & Christum sequendo, & voluntate & actione martyr fuit, gloria & honore à Deo coronandus. Martyr fuit, carnem crucifigens cum vitijs & concupiscentijs. Martyr fuit, omnes carnis & mundi voluprates proculcans & propudians: quam usum obtinuit eos speciatim martyres dicere, qui suum profundere sanguinem, à tyrannis vel persecutoribus morte violenta extincti. Quod quidem martyrij genus noster Aibertus sola voluntate pertulit. Nihil autem bona voluntate ditius Deo offerri potest. Quòd si verò occasio se obtulisset, & extitisset persecutionis tempus, ut pro certo à multis creditur, latus & imperterritus persecutoribus occurrisset, ceruicem percussori vltro præbiturus. Sed quia eius non fuit ob eundi martyrij opportunitas, aliud martyrij genus expetit, seipsum omnipotenti Deo hostiam viuentem in odorem suauitatis quotidie immolans, propriæ carnis crudelis per-

Virtutes eius.

1. Pet. 4. Malach. 3.

Iob 40.

Fit subdiaconus & diaconus.

Itemque presbyter.

Preces quotidianæ.

Math. 13.

S. Aibertus ut fuerit martyr.

persecutor effectus: quod non multum differt à peressione martyrii, in tyrannica persecutione suscepti. Legitur nanque etiam B. Iohannes Apostolus calicem Domini bibisse, quem tamen non legimus pro Christo fuisse sanguinem, cum propria morte vitam finierit.

Itemque confessor.

Math. 22.

Confessor autem fuit noster Aibertus, quandoquidem corde, ore, & tota vivendi ratione Deum confessus est & laudavit, permultosque sua humanitate & mansuetudine ad confitenda peccata & turpitudines suas induxit. Est enim confessio aliquando peccati, interdum vero laus & gratiarum actio. Dicit Christus ad patrem: Confiteor tibi Domine pater celi & terrae: sed nulla hic peccati confessio est, à quo longissime aberat filius Dei: sed laus & gratiarum actio. Equidem sapere & legi & relegi vitas sanctorum Patrum, invenique sanè in eis viros mirae abstinentiae: nec tamen vllum reperi, quo in affligenda carne sua hunc Dei servum auderem dicere inferiorem. Vitavit escam, qua solent vesci homines, contentus cibo vermium & brutorum animantium. Hucusque diximus, ut erga seipsum se gesserit vir sanctus: nunc porro dicendum est, ut ex debito fraternae charitatis etiam alijs sese impenderit: quibus nimirum dum optima suggerendo consilia pro viribus prodesse studuit, magnum suae beatitudini cumulum adiunxit.

Multus fit ad eum hominum concursus.

Fuit ille lucerna, diuini amoris igne accensa & ardens, virtutumque plena lumine & splendore, non ponenda sub modio, sed super candelabrum. Cumque lucis suae radios per orbem terrarum diffudisset, ingentiaque beneficia, quae per illum diuinitus praestabantur, fama longè lateque diulgaret, diuersarum nationum populi excitati, cateruatim ad sancti viri conspiciendam faciem sermonesque audendos, suaque ei flagitia confitenda aduolabant. Quos ille omnes iucundo animo & alacri vultu excipiebat & suauiter consolabatur. Erat enim hoc illi velut ab ipsa natura insitum, ut cuperet esse omnia omnibus ad se venientibus, pro cuiusque conditione vel qualitate, totumque se illis impenderet, efficeretque eos populum acceptabilem Domino, bonorum operum sectatorem. Itaque modestus & afflicti atque calamitosi condolebat: cum gaudentibus & iucundis ipse pariter letabatur: vtrisque verò, prout res eorum poscere videbantur, paterno affectu subueniebat atque consulebat, illorum tum aduersa tum prospera in se transferens, rebus illorum afflictis dolens, secundis congratulans: quod vtrique germana est dilectionis argumentum. Operis enim exhibitio, ut ait S. Gregorius, probatio est dilectionis. Illos autem, qui confessionis faciendae causa eum accedebant, prius quasi iuramento obstringebat, ut ipsius audito consilio, ad episcopos suos irent, eadem flagitia illis quoque confessuri. Si quos tamen vidisset obstinato animo, etiam interposito iurando, decreuisse nulli nisi ipsi sua crimina detegere, illorum sanè tandem improbitati cedens, veritus nè in desperationis barathrum irent praecipites, si eos nollet audire, confessionem eorum recipiebat quidem, pro ratione facinorum etiam poenitentiae multam eis irrogans, nec tamen cessabat persuadere fortiter, & vehementer etiam adiurare, ut turpia, quae ei dixissent, suos episcopos minimè celarent. Quod si omnino recusarent, grauem & propè intolerabilem eis poenitentiae multam imponebat: quod tamen quidam amuli, virum sanctum falsè irridentes, & dente canino eius facta rodentes, illum minimè facere mentiebantur. Mandauerat autem ei Paschalis Papa per Oduinum Abbatem S. Gisleri, ut omnes confessionis gratia ad ipsum venientes, alacriter audiret, & pro criminum quantitate poenitentiae eis onus iniungeret. Idem verò etiam Innocentius Papa illi mandauit. Et possumus sanè ex ijs, quae paulò supra diximus, haud obscure colligere, multos ei suas spurcicias aperuisse, quas nulli alij vnquam explicuissent, perituri potius cum suis sceleribus, quam in cuiusquam alterius notitiam ea deducturi.

Ro. Pontifices quid illi mandarint.

Multi palam sua crimina confitentur.

Tantus aut plerumque fuit ad eum hominum concursus vnde quaque, confluentium, vel locus habitationis eius omni ex parte haud aliter circumdatus videretur, quae solent castella vel vrbes ab hostibus obsessae: adeoque sanctum virum defatigabant, ut vix parum cibi aut somni capere liceret, humanae naturae imbecillitate id flagitante. Vnde etiam non raro accidit, ut plures cum eo secreto colloqui volentes, cum praehominum frequentia locus nondaretur, horrenda flagitia & nefandas turpitudines suas cunctis audientibus palam enunciarent: ipse verò pro loco & tempore respondens, salutaria eis consilia impertiret. Plerumque etiam ex ijs, quibus dabatur ad eum propius accedere, eius vestem vi lacerabant,

partesque auulsas secum abspertabant, pro reliquijs eas habituri, illo quidē valdē dolente & renitente, seque miserum peccatorem vocitante, palamque testante, non se esse talem, qualem ipsi putarent. Quod si dicta factaque sancti viri propius intueri velimus, facile nobis persuadebimus, animum illius elationis peste neutiquam infectū fuisse, praesertim cum etiam in pueritia & iuuentute superbiae virus cautissimē semper deuiter. Nec tamen negamus potuisse eum tentari superbia, sed Deo benē propitio, credimus tentationi minimē succubuisse. Quo tamen vitio non pauci ex illis, qui sapientes putantur, crebrō euertuntur. Atque alij quidem vitij omnibus profigatis & sub iugū missis, pestiferum hoc elationis venenum nunquam definit pestilēs draco adspargere hominum rectē factis, vt eo corrumpat omnia: non ignorans, quibuscunque rebus admixta sit superbia, ijs certam adferre perniciē atque perditionem. Illa nanq; iam olim in caelo angelos, in paradiso primos homines impulit in ruinam. Vndē non immeritō sapiens quidam etiam in rectē factis monet esse cauendum. Et certē quisquis hac pestifera lue delectatur, teste S. Hieronymo, scriba est & phariseus, magis cupiens videri & dici bonus, quā esse.

Non est autem, quod putet quisquam, cum ad eum, vt diximus, omni ex parte tam multi concurrerent, solum homines illiteratos & vulgares ad eum venisse: immō verō adibant eum Archidiaconi, Abbates, eremita, monachi, & omnis generis religiosi & docti viri, nobiles quoque sexus vtriusque, eius se precibus gratulabundi commendantes, nec confessionis immemores, ipsumque instar prodigij cuiusdam suspicientes & admirantes. Et quis non obstupesceret, audiens hominem nihil omnino tot annis bibentem, nulloque pane vescentem? Et equidem sic sentio, si tam potuisset omni prorsus carere cibo, quā potuit pane & potu, nihil penitus eum alimenti fuisse sumpturum. Sed quia id naturae humanae conditio non sinebat, illa praecleara sibi delegit edulia, quorum supra fecimus mentionem, quibus tamen vix vitam tueri potuit. Etsi autem non ignoro Christum mirabilem esse in sanctis suis, tamen non possum, quin praecleari-
Tentatio
vanae glo-
riae.
Psal. 67.
Rom. 11.
March. 25.
Eius tota vi-
ta, martyriū
Luc. 9.
Cibus qua-
les aduectan-
tibus appo-
suerit.
 one & stupore exclamem: O incomprehensibilis altitudo sapientiae & scientiae Dei: quā multas animas, diabolica fraude euersas, ex fatanae laqueis hic vir simplex & vix mediocriter literarum peritia imbutus, confessionis & poenitentiae adhibendis remedijs eripuit, immō per illum Deus? Non fuit ille fortassis in Ecclesia tabernaculo phialae loco habendus, quae vberes sapientiae haustus suppeditaret: certē vel cyathum fuisse nemo negare ausus erit, modica doctrina multos inebriantem, eorumque mentibus obliuionem pessima quaeque perpetrandi, Deo largiente, suauiter adducentem. Itaque cum ad Christi erit venturus tribunal, nō vacua manu aderit, sed multos secum ferens manipulos, auditorus à Christo: Engē serue bone & fidelis, intra in gaudium Domini tui. Inter quos erit etiam ioculator ille, quem ad viam veritatis reuocauit, cuius ipse olim cantilena, Deo adspirante, fuerat mirabiliter commotus, & ad arduam viuendi rationem amplectendam inflammatus.

Et vt paucis multa complectar, tota vita sancti viri martyrium fuit, immō & miracu-
Eius tota vi-
ta, martyriū
Luc. 9.
Cibus qua-
les aduectan-
tibus appo-
suerit.
 linstar, fuit consolatio miserorum, solamen peccatorum, fuit perpetuus labor & poenitentia, amor & timor illius, qui dicit: Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me: alioquin non est me dignus. Quod ille non surda aure accipiens, crucem eius mansuetissimis accepit humeris, eumque accuratē sectatus est, diligens eum vt patrem, & timens vt Dominum. Nec ambigi debet, praepotentem Deum per hunc famulum suum & in vita & post obitum eius etiam alia miracula fecisse, quae quidē suo tempore, Christo iuuante, in scripta redigentur: quanquam praeclearius est virtutem charitatis eximiam in illo fuisse, quippe qua soli boni praediti sunt: quā claruissē miraculis, quae possunt fieri etiam à malis. Quanuis autem non habuit alimenta corpora, quibus reficeret pauperes & alios ad ipsum accedentes: nō tamen deerat ei panis verbi Dei, quo pro modulo doctrinae suae omnes illius indigos recrearet: qui panis tantum praestat alimentum corporeo, quantum anima corpori. Interim nihilominus cum multa animi iucunditate apponebat omnibus sua illa egregia fercula, quibus ipse sustentabatur. Quod si olim inter antiquos illos patres hoc aureum sidus rutilasset, quantis hodiē laudibus, quanta praedicatione efferretur? Sunt enim ple-
 raque tanto maiori in precio apud mortales, quanto plus habent vetustatis: tamen vetustatis in multis exiguum pondus est. Si tamen tanta est temporum vis, vt etiā hac in parte antiqua praesentibus praesentent: potest satis dici probabiliter, laudes & praeconia sancti viri, quae à praesentibus modō reticentur, posteros nostros egregiē quandoquē celebra-

celebraturos. Cùm sit autem magni apud Deum meriti, rogemus eum piè ac deuotè, vt suis precibus apud misericordia fontem, Dominum nostrum Iesum Christum peccatorum nobis veniam & sempiterna beatæ vitæ gaudia impetret, qui eius honorem & gloriam celebrare appetimus, quiq; eum & viuètem & mortuum dileximus: itemq; alijs omnibus, eius suffragia humiliter expetentibus.

Annis 50.
fuit monachus.

Extremam
vnctionè &
Eucharistiã
sub mortem
percipit.
Obit.

Sed nè fortassis lectori prolixitate tædium adferamus, ad finem properandum est. Peractis itaque annis plùs minùs quinquaginta in monachi habitu & ea vitæ austeritate, quam diximus, (vt iam nihil dicamus de illo tempore, quo nõ molliùs se accepit, degens cum Iohanne insigni monacho & presbytero in eremo) paucis ante Paschatis solennitatem diebus letali morbo correptus est: sentiensq; adesse mortem præ foribus, acciri iussit Engelbertum, id temporis Crispiniensis cœnobij Priorem: à quo sacro est oleo vnctus, & corporis & sanguinis Christi sacra cõmunionem catholicè munitus. Deindè ipso sacratissimo Paschæ die, qui tunc in septimum Idus Aprilis incidit, sub horam dici nonam feliciter obdormiuit in Domino, ex hoc mundo gloriosè transiens ad patrem, cum illo perenniter regnaturus. Sacrum verò corpus eius biduo asseruatum est ab amicis, die tertio sepulturæ mandandum. Interim Abbates, viri religiosi & sceminae, atq; vtriusq; sexus homines vulgares ad exequias eius celebrandas vndiq; conuenere, & vtriusq; noctis vigiliis cum cereis & luminaribus piè ac deuotè celebrârunt. Die tertio Paschæ, sole iam suos radios in orbem effundente, humatum est corpus venerabile ab Abbatibus Crispiniensi & S. Amandi, cæterisque viris religiosi & honesti, & quidè non absque planctu & lachrymis multis, magnoque clamore. Sepultus est autem eodem in loco, vbi eius cellula fuerat, vbi meritis & precibus eius ægris & piè postulantibus multa præstantur beneficia, largiente Domino nostro Iesu Christo, qui cum patre & spiritu sancto viuuit & regnat Deus per omnia secula seculorum, Amen.

Miracula
ad sepulcrũ
eius.

Porro necdùm vita functo viro Dei, Arnoldus Comes, frater germanus Hannonensis Comitum, tam acri conflabatur febre, vt mortem ad se inuitare videretur. Cumque nulla posset ratione eius morbi molestia leuari, cuidam præcipuo amico cum magno gemitu dixit, non se suam desperare salutem, modò liceat ad beatissimi & religiosissimi viri conspectum peruenire, cuius iam apud nationes omnes esset nomen diuulgatum. Nec magnas necere moras voluit, sed eò proficiscens, ad locum peruenit, vbi vir tam singularis morabatur, apud quem quorumlibet eriminum poterant remedia inueniri. Sedit autem ad arctissimæ cellulæ eius fenestram, vbi etiam alij residere solebant: & postquam de varijs inter se peccatis erant collo cuti, cogitabat æger Comes, si posset ei copia fieri eius potûs, quo vir sanctus vteretur, ilicò se curatum iri: crebroque hæc secum verba volubatur: Potest Deus huius viri precibus me hac molestissima ægritudine liberare: tandemque rogauit virum Dei, vt porrigeret ipsi de potu suo. At ille etiam cum iuramento affirmavit se potu omni prorsus carere: nec esse ibi aquam, nisi in illo puteo, cui ipse assideret. Tum verò summopere petijt æger Comes eam sibi aquam hauriri. Mox vir Dei iubet Hilmaro ministro suo aquam e puteo haustam offerre Comiti. Paret Hilmarus sancto viro, cuius vestigia in multis sectabatur, & aquam in vase illi illustri viro potandam defert. At ille non immemor Christum in suprema Cœna benedixisse & gratias egisse, atque irâ calicem præbuisse discipulis: rogauit vt etiam vir Dei huic aquæ benediceret. Tum ille sublata manu dextera, & Crucis expresso signo, hoc vel simili modo precabatur: Potum seruorum suorum filius Dei benedicat. Deindè Comes bibit, bibendoque visus est sibi cuiusvis generis præstantissimum potare vinum, eiusque potionis vim per omnia membra sua sensit medullitis diffundi. Bibit verò de eodem potu etiam Alulphus monachus Crispiniensis, insigni religione conspicuus, laudauitque omnipotentem Christi Saluatoris virtutem.

Matth. 26.

Aqua mutatur in præstantissimũ vinum.

EPITAPHIUM S. AIBERTI.
Conditor hoc tumulo memoratus in orbe reclusus,
Domnus Aibertus, qui macians in cruce carnem,
Christi pascha fuit, proprium cùm pascha peregit,
Cum Christo patiens, cum Christo Pascha peregit.
Ille potens per te laudetur rex Aiberte,
Qui tibi mortalis vestito tegmine carnis,
Mirando planè dat munere pabula vitæ.

VITA

VITA SANCTÆ MEMORIÆ HERMANNI, QVI

ETIAM IOSEPH DICTVS EST, CANONICI STEINVEL-

*densis, ab eius quodam familiari amico, & nisi fallor, Abbate vel superiori**conscripta. De eius in Sanctos relatione nihil certi habeo. Aliquot locis**quædam vel contraximus in historia, vel omisimus parerga, ob vi-**tandam prolixitatem. Nonnunquam etiam stylum**mutauimus.*

P R O L O G V S.

ESV Christe, qui cum patre & spiritu sancto facis mirabilia magna solus, siue hæc per Angelorum siue hominum ministeria operari digneris: vitam mirabilem beati Ioseph fratris nostri, & mortem in conspectu tuo preciosam, & miracula speciosa, quæ propter eius merita operari dignatus es, scripto cupiens commendare, ad pedes misericordiæ tuæ supplex & deuotus accedo, per eius te Domine obsecrans charitatem, vt eius laudi, quæ verè tua est, benignus adspires, inspices veritatem scribenti, qui ficta laude non indiges, mendacium execeraris, & diligis veritatem. Coram tuis enim oculis hoc non timeo protestari,

qui es testis in cælo fidelis, me ex proposito nihil fictum describere: sed ea, quæ à suis familiarissimis, vel ab eius ore cognoui, vel quæ apud fratres ita celebri opinione vulgata sunt, vt ijs nulla tergiuersatione debeat contradici. Sunt tamen paucissima, quæ non à certis relatoribus fide dignis, vel ab eius ore fideli mihi facta fuerint manifesta.

Ob quam etiam causam me oportet quædam mirifica silentio præterire, quæ licet firmiter credam vera esse, tamen quia radicem veritatis non habeo, id est, testes de visu & auditu, scripturæ veritatis nolui pro certis dubia commendare. Ex ijs extat vnum, nostris temporibus valdè mirabile, scilicet quod infans quidam, à matre dormiente oppressus, post compassionem matri lachrymanti exhibitam à nostro Ioseph, & orationem ab eo in ecclesia suscipi ad Dominum IESVM, & ad beatam matrem eius, beati adhuc pueri meritis fuerit suscitatus. Quod factum licet fidem difficilem mereatur, non esse tamen incredibile poterit confiteri, qui sequentibus non dubiè veris fidem voluerit adhibere. Hoc autem dubium ideo præsentis paginæ decreui non committere, vt cætera non dubia, fide tanto firmiori credantur, quanto plùs claruerit, quòd nullum dubium, quantumcunquè ad laudem fratris nostri possit operari, pro certo scribere dignum duxi. Mira quippe scripturus sum, & quæ apud propria laudis amatores, & apud inuidos detractores, qui non Dei, sed suam gloriam quærunt, quantacunque sint veritate subnixi, vix fidem debeant inuenire. Propter quod etiam credo Dominum Deum ipsum tantis post mortem clarificasse miraculis, vt vita mirabilis commendetur per miracula facta post mortem: nihilominus quoquè, vt per vitam mirabilem miraculorum factorum post mortem veritas confirmetur. Difficilis enim illis miraculis, post decessum cuiuscunque patris, fides poterit adhiberi, quæ non firmum à vita mirabili præcedente testimonium sortiuntur. Vita etiam sanctorum mirabilis non omninò sine periculo prædicatur, quæ post mortem nullis miraculorum testimonijs roboratur. Sunt tamen quidam & apud Deum & apud homines gloriosi, quorum vel vitæ vel mortis miracula defuerunt. Ille autem dignè omnes detractores interimit, cuius tam vita quàm mors miraculis commendata, sibi inuicem suffragantur. Si enim vitæ mirabili non credatur, vel etiam detrahatur, clamat mors miraculosa pro vita: si verò derogetur miraculis mortis preciosæ, ipsis miraculis vita mirabilis attestatur. Iam nunc igitur, Domine IESV, via, veritas & vita, tuo scriptori larga benignitate serenus adesto, & per vitam mirabilem serui tui mihi via & dux aduenire dignare: vt intellectu deficientis in me scientiæ serenato, omni veritate subnixus, & mortem preciosam, & vitam laudabilem serui tui dignè valeam explicare: tui dicamus, Domine, an nostri? Si verum fatebimur, & tuum illum dicemus, & nostrum. Nam & si tui solius est seruus, (Tu enim solus es Dominus, cui flectitur omne

Apoc. 1.
Fides huius
historiæ.

Infans de-
functus ad
vitam reuo-
catus ab
Hermannò
puero.

Philip. 2.

Ggg 2 genu,

genū, & omnis lingua confitetur) noster tamen conseruus est, cum quo communem Dominum te habemus. Tuus est Domine IESV Ioseph noster, quem ē cunctis fratribus præelectum, polymita omnium virtutum tunica & talari singulariter vesti- uisti, & in exemplum omnibus posuisti, vniuersis quidem mirabilem, imitabilem verò paucis. Noster quoque est, Domine IESV, tuus Ioseph, quem, vt de tua Domine bo- nitate speramus, non solum ob salutem fratrum suorum & vnius familiae, verum eti- am totius Ecclesiae de carcere corporis mortis huius ad regnum non iam Aegypti, sed caelestis illius Hierusalem, quam totis totisque votis optauerat, transtulisti. Tuus est, Domine IESV, tuus Ioseph, quem à primis infantia rudimentis tibi benedictione speciali singulariter vendicare, & vsque in finem fortiter conseruare dignatus es. No- ster etiam est, Domine IESV, noster Ioseph, quem in terris habuisse confratrem, cum inter nos viueret quasi vnus ex nobis, nunc autem in facie maiestatis tuae pro nobis propitium gaudemus habere patronum. Per huius, Domine IESV, intercessionem & merita ad hoc opus manuum mearum respicere, ipsumque dirigere & tibi sanctifi- care dignare: vt sicut ille laudes suas, cum nobiscum mortalis adhuc viueret, modis omnibus subrefugit, vt paucis pauca de secretis suis faceret manifesta, semper dicens factis, & etiam verbis aliquando, Secretum meum mihi, secretum meum mihi: ne si reuelaretur indignis, perderet quod habebat, sicut etiam mihi aliquando referebat: ita nunc eiusdem serui tui, in tuta omnino statione locati, laudes & merita tuipse tuis reuelare dignare, vt ille magnificetur per te, & tu Domine IESV magnificeris in illo, qui nuntquam in se, sed in te magnificari curauit.

A puero di-
uina fuit
gratia cum-
mulatus
Hermannus.

Esa. 24.

HISTORIA.

Aprilis 7.
Cap. 1.

Patria Her-
manni vel
Ioseph.

Abiit igitur beatus Ioseph locum natiuitatis suae illam inclytam ciuitatem Coloniam, in qua parentes illius inter suos conciuēs ad- modum honesti & diuites, quantum ad seculum, commanebant. Post ortum verò illius, orta est simul & rei familiaris necessitas, vt iam necessè foret ipsum infantem, sicut ipso postmodum referen- te cognouimus, non in delicijs, sed in paupertate nutriri. Genitus autem, cum in baptismi lauacro regenerationis sacramentum ac- ciperet, nomen Hermannus accepit, quod in lingua nostra vir honoris, siue vir exer- citus dici potest. quae vtraque expositio nominis ipsi nominato valde conuenienter aptatur. Vir enim honoris meritò dictus fuit, quem Dominus tanquam diademate gloriae & honoris, tam in gratuitis, quam in naturalibus, coronauit in terris: nunc ve- rò illa inestimabili gloria & honore beatam illius animam coronat in caelis. Nec ca- ret corpusculum sacrum, licet corruptioni subiectum, priuilegio honoris sui, ad cuius sepulcrum tot miraculorum beneficia sunt patrata, tanta remedia infirmantibus sunt collata. Dignè etiam vir exercitus dictus fuit, cuius anima etiam cum adhuc esset fra- gilitate circumdata corporali, tanta omnium virtutum vallabatur exercitu, vt ei à sponso suo meritò diceretur, Pulchra es & decora filia Hierusalem, terribilis vt castro- rum acies ordinata. & illud: Ecce lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt. Ipse enim puerulus à tempore regenerationis suae veri fuit lectulus Salomonis, in quo ipsi sponso, sacri baptismi veste candida conseruata, sine intermissione placuit desidera- biliter habitare. Ambierunt hunc sponsi lectulum incessanter sexaginta fortissimi, id est, perfectio operum Decalogi, siue perfecta sanctorum custodia Angelorum, quibus Dominus sanctum suum in omnibus vijs suis custodire mandauit.

Ad sepulcrū
eius multa
edita mira-
cula.

Cant. 6.
Cant. 3.

Cap. 2.

Mirus can-
dor in ocu-
lis eius &
vultu.
Oris custo-
dia.

Electus itaque Dei puer, quem elegit, & super quem posuit spiritum suum, in infan- tia teneriore sub paupertate nutritur. Didicit iam tunc nulli animum subdere volupta- ti, sed sub di parentibus & quibusque maioribus cum metu & reuerentia, & cum con- uulsi suis societate benigna, & sociali benignitate connecti. Nulla illi proteruita vul- tūs & verborum blasphemia, & inordinata omnium membrorum deiectio, quae ple- rosque pueros nostri temporis maculare consueverunt: sed vultus omnino serenus, ocu- lique blandissimi, & qui, quid intus contineretur in corde, laetificis quibusdam scintil- lulis emicantibus demonstrarent. Habuit sanè hanc gratiam vsque ad finem vitae mor- talis, vt si quando sine inuidia videretur, tam vultus illius quam oculi omnino colum- bini, & spiritualis laetitiae plenitudinem in se ostenderent, & in ipsum intendentibus ministrarent. Oris custodiam ita ab ineuntis aetatis tempore studuit conseruare, vt ne- que

que nos, qui cum ipso vna in domo pariter habitare consueuimus, verbum iactantia aut contumelia, aut opprobrij vel maledictionis in quenquam, aut turpiloquij, aut scurrilitatis alicuius, multo minus detractionis aut mendacij audiuerimus aliquando. Nonnunquam tamen, ne esse supra hominem videretur omnino, ad dissimulandum quod erat, cunctis se socialem exhibuit, & iocis blandissimis, quibus seipsum deprimeret, & alios in lætitiā erigeret, utebatur. Sed quia in hæc quadam præoccupatione dilapsi sumus, iam nunc ad illius infantia rudimenta manum simul & animum aduertamus.

Septennij tempus cum puer Domini attigisset, studijs est applicitus literarum, ad quas pro facultate puerilis ingenij capiendas, Dei docibilis satis habitatus est. Mox mirum in modum diuino spiritu inspiratus, totus ad Dei seruitium puerulus est conuersus: & ceteris condiscipulis eius, vt moris est, festiuis diebus ludentibus, ab eorum consortio se subducebat, & monasterium beatæ MARIÆ virginis & Dei genitricis ingressus, ante illius imaginem, formam pueri IESV in sinu gerentem constare confiteuit, & modò cum imagine matris, modò cum filij, tanquam cum viuus, columbinæ simplicitatis puerulus loquebatur, & si quid fortè manu gerebat panis aut fructuum, vt pueri assolent, nunc matri, nunc filio porrigebat. Celebris valde est, & à suis familiaribus nobis tradita res miranda, quam loquar. Stetit aliquando more suo coram imagine beatæ Virginis puer sanctus, & pomum, quod tulit, illi cum magna instantia & deuotione præbebat. Et ecce benigna mater, vt deuotionem pueri commendaret, & ne sibi deuotum contristarit infantem, imaginis manum extendit, & porrectum sibi munusculum de manu pueri gratè & comiter accepit. O verè beata pueri innocentis infantia, quæ tam tempestiuus reuelationibus meruit consolari. Quid torqueris o inuidia? Expecta paululum, & rumpe: magis verò conuertere, & sanare, vt cum charitate hunc puerum nostrum possis inspicere, & dicere cum ijs, qui tantum principium admirantur, Quis putas puer iste erit, in quo non dubiè manus Domini operatur?

Vberiori gaudio mater gaudij tantum gaudium multiplicare dignata est, crebrioribus de cetero & manifestioribus reuelationibus suo se puero manifestans. Cum igitur die quadam, sicut consueuerat, cum ludentibus se non commiscens, puerulus monasterium introisset, vidit iuxta pulpitem, quod in medio ecclesiæ situm est, in eminenti quadam via, in specie viuens virginis, beatam Virginem virginum reginam, & cum ea custodem ipsius Virginis Ioannem Euangelistam, & coram matre puerum IESVM se cum Ioanne quasi quibusdam puerilibus lusibus exercitantem. Et dum staret puer noster, mentem & oculos in eos cum delectabili admiratione, & admirabili delectatione defigens, vocauit eum nutu manù & voce mater benigna, puerum proprio nomine familiariter sic appellans: Hermanne ascende ad nos. At puer, Quomodo, inquit, ascendere potero, cum chorus sit clausus, & scalam, per quam ascendam, non habeam? Cui beata mater, Tenta, ait, si quo modo possis, quia te iuuabo, porrigens tibi manum. Paruit puer, & cum non præuuleret, benigna matre manum sibi porrigente, ascendit ad illos. Solebat autem familiaribus hoc narrare, quòd cum niteretur ascendere, clauus ferrei, qui ad munimentum chori affixus erat, sensibile quidem, sed non visibilem iuxta locum cordis fixuram accepit, quam etiam multis postea temporibus cum dolore portauit: dixitque fixuram illam fuisse præagium multarum tribulationum & dolorum, quos postea tanquam crucem suam quotidie vsque in finem vitæ suæ pertulit. Semper enim, sicut postea referam Domino adiuuante, cum profecisset in virum, tribulationibus corporis, vel doloribus cordis, vir miræ innocentia vexabatur. Cum verò in pulpitem adiutorio beatæ matris superius ascendisset, ipsa monente, puero nostro cum puero IESV data est ludendi facultas, beata matre sedente, & ludos pueriles familiariter inspectante. Et cum in tam mirabili delectatione aliqua pars diei transacta fuisset, appropinquante officio vespertino, puer ea, qua iuuante & iubente ascenderat, etiam tunc ministrante descendit, eandem consolationem eodem in loco sapienter accepturus.

Hoc loco sequebatur caput 5. in quo quæstiones mouet Auctor de apparitione Christi & matris eius atque sanctorum: sed quia non soluit eas, illud omisi studio breuitatis.

Cum die quadam secundum consuetudinem suam ecclesiam beatæ Virginis puer Dominus introisset, & in asperitate brumali nudis incederet pedibus, videns puerum mater misericordie in tanto frigore corporali, à cordis feruidi deuotione minimè repuisse, consueta sibi misericordia mota est: & aduocans paruulum, statuto coram facie sua ait:

Ggg 3

Qua-

Quare in tanto frigore nudis incedis pedibus? Respondit puer: Non habeo calceos. Sciens autē beata mater parentes pueri rei familiaris inopia laborare, dixit illi: Vade ad lapidē illum (lapidem digito cōmonstrans) & sub eo quatuor denarios inuenies: quos tolles & eis tibi calceos cōparabis. Credidit puer fidelis, & paruiriussis: & sicut fuerat demonstratū inueniens, ad altricem suam beatā matrē redijt cum denarijs latibundus. at illa subiecit: Quotiescunquē aliquo indigueris, calceis, tabulis aut styliis, aut alijs necessarijs, ad locū accedes eundem, & inuenies denarios, quibus tua necessitas subleuetur. Quis hęc referre, scribere crederēve præsumeret, si non paucis diebus ante mortē suam, pia calliditate inductus à nobis, hęc nobis confessione propria prodidisset? Gratias tibi, Domine IESV Christe, quod hęc ex confessione beati oris illius me noscere voluisti. Hac inaudita & tam mirabili veritate constante, quid erit quod de te credi non possit, o beatissime paruulorum? Sed non minis mirandum puto, quod subijcio. Nō diū latuit alios pueros, vbi puer purissimus toties sibi necessaria reperiret: & ad locum accedentes eundem, diuque quærentes, nihil talium poterant inuenire, haud dubium quod eos à tali solatio magna meritorum distantia, & prerogatiua specialis gratiæ separaret.

Miro modo eius inopiā subleuat mater Dei.

Cap. 7.

Reuelauit se post hęc puero suo, nostro Samuēli, ipse Dominus IESVS, non in forma pueri, sed in specie crucifixi: reuelauit autē sic. Accidit Coloniae aliquot ædes incendio conflagrare, vbi puer Domini vicinus tūc habitabat. Ruentibus multis, vt si possent sedarent incendium, vel vt moris est, saltē inspicerent, beatus puer etiam inter alios festinus accurrit: & ecce mirum in modum in medio incendij basilica quædam stabat, quæ licet ignibus vndiquē premeretur, protectione diuina permansit illæsa. Admirantibus cunctis, & miraculū sibi inuicem demonstrantibus, puer admirabilis cœpit cum cæteris admirari. Cumq; basilicam admirandus diligētius respiceret, ecce apparuit illi Dominus IESVS in specie crucifixi, stans in summitate basilicæ non ardentis. Sensit & intellexit puer sensatus illam partē basilicæ propter crucifixi præsentiam non arde- re. Sed rursus pueriliter dubitare est permisus, vt mirabilibus mirabiliora succederet, quare in alijs ecclesiæ partibus, in quibus formā crucifixi non vidit, non posset flamma dominari. Et cum omnes templi partes curiosius circuiret, quocūquē se vertebat, eandem crucifixi effigiem in cunctis partibus contra se stare prospexit, domum propriā ab ignibus defendentem. Mirabatur sanē tunc corporaliter fieri, quod etiam spiritualiter multo potius fieri postmodum est expertus: videlicet fidem & memoriam, & maxime imitationem vitæ Domini crucifixi contra omnia vitiorū incentiua valere, vt verē posset dicere cū Psalmista: Si ambulauero in medio tribulationis, viuificabis me Domine, & super inimicos meos extends manum tuam, & saluabit me dextera tua.

Videt Christum in forma crucifixi.

Psal. 137.

Cap. 6.

In tantis reuelationum consolationibus pueritia teneriore decursa, quæ ex plurima multitudo ad nostram notitiam peruenerūt paucissima, statim vt potuit perirent, quid esset, benedictionē dulcedinis, qua præuentus erat à Domino, indicijs euidentibus puer Domini declarare studebat. Et cum iam circiter duodecimū ætatis annū ageret, relicta lata & spatiosa via sinistri lateris, quæ multitudinē hominum per eam gradientē, deducit ad mortē, arctam & angustam viam dexteræ, per quā graditur paucitas saluandorum, fortiter concupiuit. Iam enim totum mundum pessimarum cupiditarum incendio conflagrare conspexit, & solos illos à mortiferis æstibus posse saluari, qui sub salutares alas confugerent crucifixi: sicut sibi per seruata protectente crucifixo basilicā, corporaliter fuerat demonstratum. Sapiēter ergo breuiterq; decreuit, mundus adhuc immundum mundū relinquere, & in confusus recedere de medio Babylonis. Apposuit igitur gratiam concomitantē Dominus, qui gratis dederat gratiam præuenientem, & gratiam perficientē daturus erat, & per quosdam notos suos illum itinere prospero in ecclesiam Steiueldensem, Colonienſis diocesis, Ordinis Præmonstratenſis perduxit. Benedictus Dominus Deus salutarium nostrorū die quotidie, qui tanto puero prosperum fecit iter, vt ad domū nostrā in nomine Domini perueniret. Cumq; ibidem aliquo tempore moraretur, antequam habitu monastico vestiretur, contigit dedicationē sacelli S. Michaëlis Archangeli aduentare. (Habet autē is Archangelus sacellum in ecclesia Steiueldensi, in eminenti loco super testudinē ad occidentem sitam, cuius occidentalis murus per id tempus pro quadā necessitate instar ostij patefactus erat) Stante igitur puero Angelico corā sacello, vidit per illud muri ostium ingentē irrupere flammam, tanta vi & impetu, vt totū monasterium intrinsecus iam comburi vereretur. Iam iamq; clamaturus erat, vt ferrēt sup petias ardenti monasterio, sed repressus puerili pudore,

Lata via. Arcta via.

Adhuc puer cōfert se ad monasteriū Steiueldense.

Visio eius.

dore, & humili verecundia (quæ usq; ad finem vitæ etiam plusquam sexui foemineo ei moderabatur) vel potius gratia interiore illum docente, intra silentium se continuit, donec rei exitum cerneret, quam omnes circumstantes vel non videre, vel dissimulare nimium mirabatur. Tandem ignis mirabiliter conspecti non alium vidit effectum, nisi quod ad accipiendum religionis habitum nouo incendebatur desiderio, eoque tam valido, vt ab illo suscipiendo præ dulcedine flammæ & flamma dulcedinis, quam intus medullitus conceperat, ægerrimè se cõtineret. Iam enim & ipse totus in quendam ignem diuinum conuersus erat, vt illi in habitu Angelico ministraret, qui facit Angelos suos spiritus, & ministros suos ignem vrentem. Quorum ministerio in sua festiuitate, in ignis visione apparentium, angelum nostrum credo tam validè fuisse succensum, vt agnosceret illum ignem spirituales fuisse, qui non corpora, sed spiritum succendisset.

Suscepto tandem secundum desiderium suum niueo sacre religionis amictu, cepit puer religiosus tam apud Deum, quam apud homines proficere sapientia & ætate. Sed quia nondum annos discretionis attigerat, ante quos in monasterio illo pueri ad religionis habitum recipi non solebant, missus est in Frisiam cum alijs coæuulis suis, vt & ceteris scandalum tolleretur, & in scholis proficeret in doctrina. Profecit itaq; super omnes coætaneos suos tam in scientia, quam in moribus, ita vt se doctorem minoribus, & angelum socijs exhiberet. Nihil vitiorum in illo, quo illud genus hominum (scholares dico) implicari videtur, puta, insolentia, mendacium, inobedientia, simulationes, rixæ, contumelia, lacerationes & verbera, verborum scurrilitas, & animi nauca & torpor ad doctrinam capeffendâ: magis autem quadam spiritali ille alacritate perfusus, ad discendum erat præptus, ad quælibet imperata obediens, ita mirandum in modum coætaneis suis obsecundans, vt & illorum singulari fauore, & Dei gratia potiretur. At verò in nomine Domini IESV miro succenso affectu, nihil libebat in quouis doctrinæ genere audire, quod non salutare eius nomen cõtineret. Quoties more puerorum fabulas poetarum vel discere iubebatur, vel legere, non tulit patienter: immo & ipsos se docentes, super quos iam intus spiritali vnctione docente profecerat, reprehendit, asserens quod Deo vero contumeliam irrogarent, falsorum deorum nomina in poetarum libris etiam recitando. Solebatque nobis postmodum de quibusdam magistris suis, qui ceteros religione antecire videbantur, narrare, se non sufficere admirari, quod viri religiosi in scriptis possent poetis delectari, cum tanta sint scripta veritate subnixâ, per quæ ad Dei possit notitiam perueniri. Quis enim nisi stultus quarat liliu inter spinas, vnde sine punctationibus non possit abstrahi, quod facilius & vtilius sine læsione possit acquiri? Nominare Iouem omnipotentem, Iunoni nomen diuinitatis attribuere, iurare per Herculem & Castorem, quibuscunque falsitatibus delectari, spinæ sunt, & lacerant animam, quibus puer Domini animæ suæ temerari noluit puritatem, qui iam in solo & vero Deo didicerat delectari.

Tango rem breuiter, non perfunctoriè transeundam, sed magna animi consideratione pensandam. Quantam enim curam de pueri sui puritate pater misericordiarum gesserit, in hac re liquidò apparebit. Cõtraxerat aliquandò puer beatus, à patre & matre derelictus, sed à Domino assumptus, tantam capitis scabiem, vt inter condiscipulos suos non posset sine verecundia cõparere. Erant enim ei molesti, & deridebant eum, sicut esse solet illud hominum genus inquietum: & puer, licet patiens & quietus, ad quotidianas subsannationes animo tabescebat, & rubore verecundiæ vrebatur. Vidit itaque Dominus continuam afflictionem tam mentis, quam corporis sibi derelicti pauperis, & mirabiliter in adiutorium pupilli, fidelis adiutor intendit. Nam nocte quadam, cum corpusculum sopori dedisset, sensit leniter quoddam animal, nescio reptile seu volatile, aduenire, & rostro suo ad eam totam illam purulentam scabiem auellere, vt nihil de ea residui remaneret, & puer Domini in illa auulsione nihil molestiæ sentiret. Secuta est euestigio totius capitis integritas & puritas, ita vt cum sequenti die ad condiscipulos veniret, omnibus inopinata eius sanitas appareret. Et quia res tam manifesta celari non poterat, irruunt ad puerum singulatum, & causam tam subitæ curationis inquirunt. Aperuit ille quantum potuit, quod factum fuerat, simplicitate consueta, sed corde exhibitam sibi Domini misericordiam collaudabat.

Verum ubi post profectum scientiæ & morum puer Domini à Frisia ad propriam ecclesiã est reuersus, ad seruiendū fratribus in refectorio cum fratre alio se maiore est aliquandò deputatus. Quod officium licet deuotus impleteret, tristabatur tamen non modicum, quod præ corporali labore continuo, non potuit consueta & debitis orationibus, lectio-

ni ac contemplationi vacare. Doluit enim à se auferri partem optimam, quam iam dudum elegerat, videlicet aut sedere ad pedes humanitatis tuæ, Domine IESV, aut audire verbum tuum, quod & ore & exemplis nobis ministrare dignatus es, aut assumptis alis columbæ, cum illis quatuor animalibus ad diuinitatis tuæ faciem subuolare, gustareque & videre tuam Domine suauitatem: quam illi profectò perfectiùs percipere consueverunt, qui actu fuerint minorati. Sensit hoc puer, qui iam in adolescentiâ processerat pubertatem, & ægrè à speciosâ Rachelis auellebatur amplexu. Videns igitur mater misericordiâ adoptatum sibi filium pro causis huiusmodi grauius animo tabescentem, suam illi præsentiam exhibere curauit, & solita illi suauitate blandiens, quomodò se haberet sciscitata est. At ille competenter se habere respondens, hoc vno se asseruit valdè grauari, quòd propter labores quotidianos consuetis precibus vacare non posset, illis præsertim, quas ex Ordinis præscripto dici oporteret. Sentiens pia mater adolescentem zelum quidem bonum habere, sed non secundum scientiam, breui quidem, sed eximia illum sententia sic instruxit: Scias, inquit, nihil perinde ex debito faciendum tibi incumbere, quàm vt ex charitate seruias fratribus tuis. Dixit & fecit intelligere docilem adolescentem quod dixerat, vt deposita timoris sarcina, fratribus deceterò cum securitate seruiret. Necessariù reor murmuratores hoc loco moneri, qui ad omne munus ipsis demandatum obmurmurant & calcitrant, & cum congruas suæ pigritiæ, immò, quod periculosius est, inobedienciæ excusationes inuenire non possunt, per iniuncta sibi officia aiunt se sua deuotione fraudari. Cuncta penè monasteria id genus querimonijs plena sunt, adeò vt plerunquè vita prælatorum, qui debent eiusmodi suis monachis demandare functiones, his ipsis ad amaritudinem perducatur. Audiant isti matris Domini plenum autoritate responsum, nullo se maiori teneri debito, quàm vt fratribus ex charitate inseruiant. Timeas ò frater, quicumque talis es, pigri serui, talentum tibi creditum nolentis expendere, sententia te còdemmandum, si cor ad meditandum, linguam ad corrigendum, vocem ad cantandum alacriter, & legendum, manus ad operandum, pedes ad ambulandum, in iniunctis tibi officijs nolueris exercere, semper habens in mente, talentum esse Domini tibi creditum, quicquid in cunctis animæ viribus, quicquid in omnibus membris corporis tibi à Domino distributo iudice est collarum.

Dei mater
cum confo-
latur & in-
struit.

Matth. 25.

Cap. 12.

Luc. 22.

Matth. 20.

Ioan. 13.

Obseruent
hæc, quibus
ex officio in-
cumbit ser-
uire fratri-
bus.

Vide absti-
nentiã.

Cap. 13.

Fit templi
suitos.

Sacræ igitur matris colloquijs & monitis adolescens docilis confortatus, cepit secum altiori tractare consilio, cuius in hoc ministerio formam referre videretur. Er occurrit animo eius, sicut ipse nobis cum gaudio spiritali narrare solebat, ille summus & humilimus seruorum suorum seruus Dominus IESVS: qui vt se seruum exhiberet, seruitium suum & verbis & exemplis declarauit. Verbis quidem, cum ait: Ego in medio vestrum sum, sicut qui ministrat. &: Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare. Exemplis verò, quando intantum se humiliavit Dominus maiestatis, vt seruorum suorum lauaret pedes, & extegeret linteo, quo erat præcinctus. Tanti ergò Domini, serui-entis seruis suis, formam se gerere humilis frater noster, seruiens fratribus suis, semper in corde gerebat, vnde tâta se sensit alacritate affici, vt quotiescunquè tale fratribus ministerium exhiberet, non se ire aut currere, sed potius volitare putaret, animi alacritate in corpus sese effundente. Magna distantia beati fratris huius à plerisque fratribus, qui vel superbia tumidi, vel acedia pressi, nec spiritali eriguntur lætitia, nec humilitate inclinantur, vt Deo ministrent in fratribus, & fratribus propter Deum. Discant hoc exemplo, non solum sine murmure, verum etiam humiliter & alacriter fratribus inseruire: discant glorificare Deum & Dominum IESVM, cuius ministrantis formam corpore & animo repræsentant: videant etiam, quantam minister noster ex ministerio suo sit gratiam consecutus. Nam Domini IESV gratia inebriatus, & spiritali satietate refectus, multo tempore famis & sitis corporalis detrimenta non sensit: ità vt vltra, quàm credi possit, abstinentiam protraheret, pia fraude circumueniens fratrem illum, cum quo in refectorio pariter seruiebat. Inueniens quippe causas, propter quas vel ante, vel post illum comederet, illo ignorante, simplicis panis & aquæ quasi in consuetudinem versa refectio contentus fuit. Mira gratia, vt propter diuturnam abstinentiam nec in corporali labore deficeret, nec tanto tempore acceptæ diuinitis perderet gratiæ suauitatem.

Multis itaque Dei electus in officijs, ad actiuam vitam pertinentibus, beneficijs subleuatus (Per hanc enim ad contemplatiuam est iter ordinatum, vt per laborẽ Liæ ad Rachelis pertingatur amplexus) tunc demùm iuuenis speciosus ad sacrifiæ vel custodiis templi

templi officium est vocatus, in quo plenius & securius posset contemplationi vacare. Sic enim Dominus, qui omnia ordinatè disponit, electi sui vitam voluit moderari & dirigere, vt vtraq; disceret pugnare manu, nè sicut plerique, in actione esset dissolutus, & in contemplatione remissus. Multi enim sic ingrediuntur ad contemplandū, vt ad necessariorum actionis exercitia nunquam exire velint, & omnem corporalem laborè subterfugiant obstinatè, intantum vt in acediæ tandem torporè prolapsi, etiam in contemplatione deficiant, nec ad illam reuocare se sciant, ad quam aliquandò animus, vt est humana infirmitas, repectus, per actiua vitæ exercitia reuocatur. Alij verò, cum foras necessitate poscente ad actionem egrediuntur, ita se totos effundunt in illam, vt contemplationis præteritæ nec saltè meminerint, nec ab illa se doleant auulsos, neque ad eam se recipere conentur. Non sic frater noster à Domino & magistro optimo noscitur institutus: sed sic officia actionis exercuit, vt labores corporis alacritate spiritus temperaret, nè dissolutus sequeretur: ita ad contemplationem pertinentibus inhæret studijs & exercitijs, vt tamen ad actionem non esset tepidus aut remissus: sicque instar fortissimi Aod vtraque manu vteretur pro dextera, & actioni & contemplationi non minus sapienter, quàm fortiter intendens.

Hoc loco, antequàm pergam ad cætera, necessariò mihi admonendus est lector, nè cuncta, quæ de fratre nostro narranda suscepimus, sibi imitanda proponat: potius meminert, quædam sic esse scripta, vt ea tantum miremur, & Dominum, qui per eum illa effecit, collaudemus: quædam verò ea causa conscripta, vt ea imitanda suscipiamus. Si enim ea, quæ supra naturam sunt, sanctorum exemplis incitati, nos quoque facere velimus, non adificationem, quam quarimus, sed potius ruinam inueniemus. Quòd si in sanctis omnia tantum admirari velimus, in nostra ignauia & desidia permanebimus, & sine fructu nostro sanctorum & scribentur & legentur exempla. Proinde lectorem admoneo diligenter attendere, & discernere sapienter, quid admirandum, quid imitandum sit: vt in admirandis, Deo mirabili in sanctis suis digna gratiarum actio referatur: in imitandis verò, per exempla virtutum vita legentium emendetur. Non enim hæc me solum mouet intentio, vt fratrem prædicem, & magnificentem Dominum: sed etiam vt legentes per meæ ministerium paupertatis aliquid utilitatis acquirant. Sed iam ad narrationis ordinem redeamus. Accepto officio, quod contemplationi valdè erat accommodatum, mirum in modum, tanquàm tunc primum ad seruitium diuinum accederet, qui prius alios superauerat, in omnibus exercitijs spiritualibus, seruore spiritus excitatus, coepit etià seipsum superare. Nequaquam enim communibus vigilijs, orationibusq; contentus, nouas sibi, suæ deuotionis dulcedini respondentes, & ipsam quoque deuotionem mirabiliter excitantes preces cõposuit, permultasq; gratiarum actiones, quibus sibi ad memoriam reuocauit omnia diuinitus humano generi collata beneficia. Præcipuè verò erga matrem Domini, susceptricem suam, seruore mirabilis deuotionis exarsit, quam etiam nouorum verborum gaudijs, sua gaudia ipsi referentibus, & angelica salutatione crebrò repetita salutauit, addens singulis gaudijs & salutationibus genuflexiones singulas. atque in id genus tum corporalibus, tum spiritualibus exercitijs maximam noctis partem duxit insomnem. Adeo verò ciuicis modi vigilijs & orationibus operam dedit, vt modum humanæ naturæ excederet, & nullus fratrum, eius vigilijs aliquandiu explorantium, perinde vt ille, vigilare posset. Tanta autem orationum, contemplationum, reuelationum dulcedine fruebatur, vt corporali necessitatibus oblitus, solo spiritus pabulo se victitare putaret. Et iam in consuetudinem sibi verterat, quandoquidem custodia monasterij penes ipsum erat, talibus studijs vsque ad tempus nocturni officij, quod matutinas vocant, immorari. Cumque primo campanæ signo fratres excitasset, ipse in lectulo se composuit, donè ad tertium signum (in dormitorio fratribus tintinnabulo admonitis, vt ad templum se conferrent) ipse quoque cum cæteris eò properaret, & nocturno officio interesset. Monebatur quidem interdum à patre domus & fratribus, nè tam immodicis se laboribus conficeret, sed non potuit in illo desiderabilis dulcedinis, & dulcis desiderij vehementia cohiberi. Habuit etiam corpus satis habile ad laborem, & aptis compositum lineamentis, recteque constitutum, ita vt vllis laboribus id exhauriri posse minimè putaret. Addidit autem his laboribus strati duritiam, capite ad lapidem, corpore ad lignum incumbens. Totum enim presentis vitæ tempus agendæ poenitentia deputatum reputas, superfluum censebat & vanum, quippiam misero indulgere corpusculo. O quàm dissimilis nobis miseris, qui modis omnibus labores subterfugimus & auersamur.

Raptum

Sanctorum
quædam mi-
randa, non
temerè imi-
tanda.

Longe eius
preces & vi-
giliæ.

Durum eius
stratum.

Cap. 15.

Cumulatur
in eo gratia
Dei.Suauissi-
mos perci-
pit odores.

Psal. 67.

Sibi ipsi sem-
per vilis fu-
it.Gratia ce-
landa.

Cap. 16.

Reuerentia
eius erga no-
men sanctis-
simæ maris
Dei.

Raptum porrò tanto spiritus impetu, corpus prementem, spiritum eleuantem, & in cunctis se virtutibus exercentem beatum iuuenem amplior est gratia consecuta, seruo cum Domino, discipulo cum magistro quasi concertante. Studebat Dominus & magister seruum & discipulum in cunctis præuenire benedictionibus dulcedinis, multisque eum augere charismatibus: ille ediuersò quoad potuit nitebatur sequi Dominum, quacunque eius diuina benedictione esset præuentus. Nec gratia Dei in illo vacua fuit, quam alacritate mentis & bonorum operum exercitijs in se suscitare contende-
bat. Sequentem itaque, quò vocabatur, & amplioris gratiæ capacem se exhibentem Dominus crebris, immò quotidianis consolationibus affecit. Quoties enim post sum-
prum cibum à refectorio exiret ad monasterium, psalmum interim, Miserere mei Deus, pro gratiarum actione dicens, tantæ suauitatis eum excepit odor, vt in paradisu-
sum Domini se crederet introire. Et reuerà ecclesia est Domini paradisu-
sum, in qua sunt viui flores rosarum & lilia conuallium, humilitatis violæ, cypri cum nardo, nardus & crocus, fistula & cinnamomum, myrrha & balsamum, cum vniuersis opti-
mis & primis vnguentis: quæ omnia in viris spiritualibus, qui in ecclesia sunt, est
spiritualiter inuenire. Non homo, sed immundum pecus est, & indignus etiam cor-
pore ecclesiam Domini introire, qui horum non delectatur odore. Est & in mo-
nasterio haud dubiè sanctorum præsentia Angelorum, coniunctorum psallentibus,
in medio iuencularum tympanistrarum. Est & corporaliter Dominus Angelorum,
flos virgulæ, virgunculæ sacratissimæ: ad cuius odorem reuiuiscunt mortui. An non
mortuus, qui tantorum florum & aromatum, & maxime illius floris præcipui, floris
omnium florum, non delectatur præsentia? O si videamus, in cuius præsentia stam-
mus in choro: o si intueamur, quorum nobis coniuncta sit societas: o si intelliga-
mus, cui psallamus, & quantus sit, qui nostris studijs delectatur, haud dubium quin de-
lectaremur & nos, & quoties in hymnis & canticis spiritualibus in conspectu Domini
intraremur, caelestem, immò diuinum cum charissimo fratre nostro sentiremur odo-
rem. Quantum verò putamus odoris & delectationis pensent in corde, qui etiam cor-
poraliter tantam naribus hausit suauitatem? Nihil dubium, quin ab omni delectatione
& carnis & mundi fuerit alienus, & totis animi desiderijs in conspectum tuum Domine
introierit, qui etiam corporaliter ad te intrans, corporalis odoris fragrantia est refe-
ctus. Ignorans autem principio gratiam esse diuinam, quod sentiebat, vel potius sibi
specialem, (Tam enim vilis apud se semper fuit, vt nihil sibi specialium meritorum ven-
dicaret) inuit socijs fratribus secum intrantibus, num quam sentirent odoris suauita-
tem. Sed proditam gratiam, vni sibi debitam, statim perdidit, donè tandem sepius eam
prodendo & perdendo, iterumque recipiendo, eam, nè perderetur, non esse proden-
dam, cautior redditus intellexit. Solebat ipse cum ingenti cordis contritione fratri-
bus quibusdam referre, se inexplicabiles incauta manifestatione perdidisse gra-
tias.

Ipsa quoque mater omnis suauitatis odore consimili sæpè illum recreauit. Quod
quidem ex eius relatione nos didicimus, sed nihil indè molestiæ eum comperimus
pertulisse. Vndè licet conijci, quasdam reuelationes nec vlli, nec vnquam: quasdam
certis personis, sed opportuno tempore: quasdam omnibus indicari debere. Paulus
reuelationes suas nulli aperuit: beata mater & virgo conceptus & partus sui reuelatio-
nes certis personis congruo tempore exposuit: propheta diuinitus ipsis reuelata in
totius populi aures effuderunt. Atque hæc eadem in fratre nostro haud difficulter li-
cebit inuenire, si diligenter animum aduertamus. sed redeamus ad rem. Moris est vti-
tati in Ordine nostro, puto quòd & in alijs, vt quotiescunque nomen venerabile Virgi-
nis veneranda in Collectis, in Symbolo, in Præfatione & in salutatione Angelica, quæ
dicitur pro Inuitatorio, pronunciat, conuentus veniam capiat, id est, diebus non fe-
stis procumbens in genua osculetur id, cui orans incumbit: festis diebus osculetur ma-
num. Sed noster Hermannus quotiescunque festis diebus conuentui fratrum non inter-
fuit, ad nomen illud amabile & amatū velocissimè se humi prostravit, & quoad potuit
sine scandalo, terræ sic prostratus adhæsit. Cumque crebrò id faceret contra morè Or-
dinis, quidam ei familiaris obnixè petijt eius rei causam sibi explicari. Sentiens ille sibi
obtigisse hominè, cui hoc secretū posset impunè & cum vtilitate cōmitti, Ecce, inquit,
quoties ad nomē sacra Virginis humi me abijcio, odor omnium florum & aromatum tan-
ta suauitatis copia è terra influit in nares meas, vt semper illic harere vellem, si liceret.
Spe ergò recreationis huius ad profternendum festinus sum: sed quia ægrè tanta pri-
nor

nor oblectatione, tardus sum ad surgendum. Colligamus hinc, quanta suauitate cor fratris huius affecerit memoria matris Domini, ad cuius auditum nomen tantus est terra in eius nares inuasit odor. Verè dixerim memoriam **MARIAE** in compositione odoris factam opus pigmentarij. In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria, & vt musica in conuiuio vini: redolens quasi flos rosarum in diebus vernis, & quasi lilia, quae sunt in transitu aquae, & quasi thus in odorem suauitatis. Studeamus & nos nares animae nostrae (quas puto posse dici vim concupiscendi) purgare ab omni delectatione peccati, vt in memoria abundantiae suauitatis Domini & charissimae matris eius nos quoque delectari possimus.

A laude Dei, & commendatione fratris nostri, & ab adificatione morum non vacat ^{Cap. 17.} & illud, quod eodem fratre nostro referente cognouimus: puta, quod in laudibus matutinis sub cantico illo, Benedictus Dominus Deus Israël, Dominus ipsum suauitate mirifica visitare consuevit. In nostro quidem Ordine in praecipuis duntaxat solennitatibus quatuor, Natiuitatis Christi, Resurrectionis, Pentecostes & Dedicacionis templi, ad matutinas laudes adhibetur incensum. Sed beatus iste, qui in animo quotidianam, immo continuam agebat solennitatem, omni tempore Dominum benedicens, sub hoc cantico solennem non immeritò quotidie perfensit odorem. Spero etiam, quod ea causa in cantico, quo benedicitur Dominus, quod visitauerit plebem suam, tam crebro gratiam spiritalè perfenserit Domini benedictus, vt ei primùm, postmodum & nobis daretur aduertere, quod ipse specialem à Domino perceperit gratiam, vt per eum Dominus plebem suam, & speciatim ecclesiam, in qua gratiam illam sensit, visitare redimereque deberet, ipsumque in cornu salutis erigere in domo, in qua fuerat à puero nutritus. Hoc autem valde notandum est, quod nobis ipse de seipso tanquam de alio commemorare solebat, eodem tempore, quo mirificum hunc ipse sentiebat odorem, quandam è fratribus vidisse duos Angelos ab vtraque templi parte fratribus incensum ministrantes, & quibusdam quidem hilariter id facere, & reuerenter coram illis sese inclinare, quosdam verò praeterire negligenter, à nonnullis etiam cum quodam horrore penitus resillire. E quibus primi, vt potuit intelligi ex moribus illorum, quorum nomina frater noster exprimebat, illos significabant, qui Deum & animo & voce laudarent: secundi illos, qui vel non canerent, vel minus aduerterent id, quod canebant: tertij eos, quorum vita mors erat. Simul autem aduertere hinc potest, quam nostris bonis studijs & actibus, maximè in laudibus Dei, Angeli sancti delectentur, & quam detestentur peruersos mores & accediam nostram.

Beatissima Dei genitrix volens magnificare deuotum sibi iuuenem, & suis laudibus iugiter inhaerentem, innumeris ei vicibus dulcissimam praesentiam suam exhibuit, creberrimisque reuelationibus adeò sibi familiarem effecit, vt etiam inter homines coniunctissimos vix vnquam tanta familiaritas extitisse videatur, cunctique, qui cum nossent, planè sibi persuasum haberent, nostrum fidelè Samuelem (Sic enim propter reuelaciones à pueritia ei exhibitas non immeritò appellatur) à beatissima Virgine non solum in seruum fidelem, sed etiam familiarem amicum singulariter electum, & verè sic erat. Sæpè enim contigisse audiuius, vt ille in aliquo monasterij loco orans ac medians, vocem amantissimae Dominae ex parte aduersa stantis audiret, nec dubius à qua vocaretur (quippe qui vocem eius ex consuetudine cognitam haberet) ad illam se conferret: tum verò in aliquo secretiori loco pariter assiderent, & ille quidem beatae matris de ipsius statu singulatim perquirenti responderet, & ab ea rursum quicquid vellet sciscitaretur. Talibus ille solatijs nocturnas trans mittebat vigilias, tali fretus consolatrice, qualibet perferebat aduersa, tantae matris consolatorijs fouebatur vberibus, tam illustri magistra ipsum docente, multa dubia & incerta cognouit. Mirari hæc & possumus & debemus: nam imitari non possumus. Legitur beatissima **MARIA** etiam **S. Martino Turonensi Episcopo** cum alijs virginibus aliquoties apparuisse, & cum eo collocuta esse: leguntur & alij sancti hominibus se visendos praebuisse. Miranda sunt hæc, sed in nostro Hermanno ranto plus admirationis habent, quod non aliquoties, sed sæpissimè ei contigisse constat.

Venturus erat aliquandò, necessitate cogente, ad quãdam sororum ecclesiam, quae ^{Cap. 19.} ecclesiae Steinueldensis regimini suberat. Volens autem beata mater etiam in alijs ecclesijs familiaris sui merita declarare, venientem illum anteuertit, & cuidam admodum religiosae sorori apparens, ita locuta est: Veniet huc hodiè fidelis capellanus ^{S. Maria vocat cum capellanus} meus: videte vt comiter & honorificè accipiatur à vobis. Creditur virgo fidelis reuelationi ^{iquum.}

uelationi fideli, & vt eius testes haberet, quibusdam eam indicauit. Puto ego matrem dulcissimam verecundiae pudibundi iuuenis consultiuissimae, qui locis, praesertim insolitis, vbi nulla cernebat erga se familiaritatis indicia, peregrinum se arbitraretur, nec, sicut plerique solent iuuenes fratres, ob conciliandum sororum fauorem, alius cuius ignota familiaritatem ex peteret.

Cap. 20.

Aliquando iuuenis speciosus post sanguinis à vena missionem parum caute se ad dormiendum in lectulo composuit, in magnum salutis, quam sanguinis minutione quaesierat, discrimen venturus, nisi beata mater illum communijisset. Cum enim iam dormitaret ille, aduenit illa, eumque compellans, Caueas, inquit, tibi non enim sine periculo in brachium, cuius incisa vena est, incubuisti. deinde brachium eius beatis manibus apprehendens, docuit dormiturum, quemadmodum & illud, & totum corpus, nè periculo se exponeret, collocaret. Quidnam quæso est isthuc? Auditane sunt quandoque eiusmodi, aut literis commendata? Sed planè ficta putentur, si non ab eius ore, ad fratrum praemonitionem iucundissimè ea referentis, accepta sunt. Neque enim talia quouis modo reuelare solebat, nisi ad cuiusquam animae vel corporis salutem pertinerent, vel nisi reuelatum ei esset, cui & quam ob causam detegenda essent.

Cap. 21.

Vnde co-
perit Ioseph
nominari.

Erunt fortassis, qui mirentur, quam ob rem & quo pacto mutatum sit nomen charissimi fratris nostri, quod in baptismo acceperat. Equidem causam ignoro, nisi quòd videtur diuina factum voluntate, vt homo niuæ puritatis & castitatis à quibusdam inciperet Ioseph appellari. Quod quidem ipse ægrè tulit, sicut nobis fatebatur, duorum valdè insignium virorum sibi imponi nomen, illius patriarchæ eximij, qui erat optimus inter fratres: & illius sanctissimi, qui ad hoc electus erat ex omnibus, vt ei mater Domini desponderetur. Cur autem id molestè ferret, hæc ratio fuit, quòd in nulla virtute se illis similem comperiret. Ad eò verò, vt ipse asseruit, molestum id ei fuit, vt die sequenti fratres ipsum sic appellantes in Capitulo corrigendos proclamare statueret. Nocte verò media sub solitis precibus suis stans apud Abbatis locum, vidit in medio chori ad gradus presbyterij virginem inenarrabilis pulchritudinis, regali schemate insignitam: eiq; duo assistebant dextra laevaque formosissimi iuuenes, quos Angelos esse didicit, tantæ dominæ seruire paratos. Admirans autem visionis nouitatem, vnum Angelorum audiuit alteri sic dicentem: Cuiam desponsabimus hanc virginem? Respondit alter: Cui tandem, nisi fratri hîc praesenti? Tum alter, Veniat ergò, inquit. Vocatus, accessit sanè pudibundus. Postquam autem vsque ad reginam peruenit, alter Angelus sic ei locutus est: Oportet hanc tibi illustrissimam puellam desponderi. Territus frater humilis & pudicus, indignitatem suam coepit allegare, tantaque sponsa & sponsi quoque nomine se omninò proclamauit indignum. Cumque reluctando moras neceret, Angelus dexteram eius apprehendit manum, & manui sacratissimæ Virginis copulauit, & his verbis eam illi despondit: Hanc ego Virginem tibi trado sponfam, sicut fuit olim desponsata Ioseph, vt nomen sponsi pariter cum sponsa accipias, & de cæterò Ioseph vociteris. Quis verò hîc vllas velit struere calumnias, si factum est, quod promisit Angelus, veri Dei verax nuncius? In omnem terram iam exiit sonus nominis huius, & in fines orbis terræ nomen Ioseph, quod ab Angelo vocatum est. Et hæc quidem nos ab eius ore accepimus, confirmatumque est illi hoc nomen etiam in alia quadam visione,

Angelus ei
nomen Ioseph
imponit.

Alia visio.

quæ fuit eiusmodi: Nocte quadam post preces longas ad lectulum rediens, iamque dormitans, ad eum locum, in quo orauerat, sibi reuersus videbatur: respiciensque ad summam aram, vidit beatissimam Virginem, infantem speciosissimum inter vlnas gestantem. Cumque ab ea familiariter vocaretur, accessit ad eam, tactusque & tractus desiderio desiderabilis paruuli, & solita fiducia animatus, Da mihi, inquit, charissima filium tuum. Illa petentem non nihil differens (puto, vt magis eius inflammaret desiderium) tandem ei summè optatum porrexit infantem, aitque: Porta filium meum, sicut à sponso meo Ioseph portatus est in Aegyptum: vt sicut idem onus, ita etiam confirmilem eius nominis honorem obtineas. Confirmatum est itaque nomen Ioseph in nostro Ioseph, & vocabitur ei nomen nouum, quod os vniuersalis Dominae nominauit. Monitus etiam à Domina & sponsa sua, nè deinceps ægrè ferret se Ioseph appellari, nomen honorificum sine onere pertulit: sicque iam in consuetudinem abiit, vt ita nuncupetur.

Cap. 22.

Redit in memoriam factum memorabile, quod lectoris moribus conformandis valdè conducatur. Accidit iuuenem tanti profectus, cuius conuersatio iam in calis erat, & supra hominem, ex humana fragilitate aliquot diebus remissiori deuotione debi-

tam officium beatissimæ Virgini persolvere. Erat autem tepor ille tam exiguus, vt illum minime sentiret, nec cum in se reprehenderet. Fuit eo tempore magna quorundam importunitas, qui monasteria & templa efringerent, & res preciosas auferrent. Sollicitus igitur beatus Ioseph, ne in monasterio ipsius curæ commissio sinistri aliquid eueniret, à precibus & laudibus Dominæ suæ curæ non nihil subduxit, & monasterij aditus obseruauit. Non ferens autem beatissima Virgo deuotionem erga se fidelis serui sui quacunque causâ imminui, occurrit iuueni, non iam sibi, sed custodiæ monasterij vigilantiam, formam præ se ferens vetulæ cuiusdam, fronte rugis deformata. Videns illam Ioseph, & non agnoscens, vehementer expauit propter timores nocturnos, & exclamans, ait: Quid est hoc? At illa: Ego sum custos huius monasterij, sicut multo iam tempore fui. Cognoscens ille vocem eius, cuius faciem non nouerat, Tūc es, inquit, ô rosâ? Sic enim ex multa familiaritate, suppresso eius nomine, eam appellare solebat. Illa respondente, Ego sum: stupefactus Ioseph, Quid, inquit, sibi uult, quod rugosâ anis uultum sumpsisti? Respondit illa: Talis ego oculis appareo tuis, qualem me finxisti in animo tuo. Iam enim tibi uetula sum. Vbi est illa repræsentatio gaudiorum meorum? ubi salutationis angelicæ iucunda commemoratio? ubi ille deuotio- nis seruior? ubi cætera spiritalia exercitia, quæ mihi hæcenus obtulisti, quibus & ego tibi, & tu mihi iuuenis reddebaris? Nolo equidem, vt prætextu custodiendi monasterij intermittas seruitium meum, quandoquidem ego multo melius illud custodiam. Correctus iuuenis castigatione seuera, tantæ custodi curam monasterij deinceps decreuit committere, & tam se quam Dominam suam ad pristinam reuocare iuuentutem, eius commemorandis gaudijs, & angelicis salutationibus recitandis. Quibus illam certum est non mediocriter delectari, sicut ipsa indicauit Ioseph nostro, valde ei commendans libellum quendam, à quodam admodum religioso viro, primo Abbate Steinueldensi (Nam ante illum Prælati dicebantur Præpositi) compositum, in quo gaudia eius multis modis scripta habebantur.

B. Virgo ei in forma vetulæ apparuit.

Reprehendit eum ob prætermittas solitas preces.

Inter cætera charitatis insignia, quæ erga Ioseph suum mater beneficentissima multipliciter exhibere consuevit, hoc mirificum sanè refertur. Accidit aliquando, vt minus cautè ingrediens, in faciem caderet, & duobus dentibus orbaretur. Quos quidem manu ferens, omni spe illos recuperandi amissa, ibat fortassis vt ablueret sanguinem ab ore manantem. At mater misericordiæ dolorem, pudorem & tantum detrimentum sui fidelissimi miserata, venit ei obuiam, ait que perquam familiariter, dolenter tamen: Quid habes? At ille, Dentes, inquit, perdidisti, cruciorque multo dolore. Tum illa, Da mihi, ait, dentes illos. Quos vt accepit ex manibus eius, reposuit in gingiuas cruentatas, mox que fugit omnis dolor, nec vllum vulneris permanit in ore vestigium, dentes que suis locis fixi hæere.

Cap. 23.

Vide rem admirandâ.

Multis id genus beatissimus iuuenis beneficijs affectus, & reuelationibus erectus, iam in virum spiritalem profecerat, ita vt cibus solidioribus, & pane filiorum, & ipsis Dominicæ mensæ ferculis nutriendus esset. Illos ergo panes hordeaceos, quos ipse noster paterfamiliâs in manus accipere (Tribulationem enim & dolorem inuenit propter nos, & infirmitates nostras ipse portauit, & pro nobis doluit) atque etiam benedicere dignatus est, nostro Ioseph vt filio dilecto copiosè impertijt, flagellis durioribus cadens illum, intus quidem doloribus cordis, foris autem afflictionibus corporis. Cum enim apposuisset ei scientiam cum charitate & zelo erga omnes quos nôsse poterat, & erga propriam atque etiam vniuersam Ecclesiam, apposuit & dolorem, charitati & zelo ex æquo respondentem. Porro ex nimis laboribus & vigilijs, supra humanarum virium facultatem susceptis, adeo elanguit corpore, vt stomacho lassescente & deiecto, nullos posset cibos concouere. Indè verò exsurgentes vapores crudi, cerebrum (tam dudum vigilijs exhaustum) valde tentârunt, ita vt penè perpetuis capitis doloribus cruciaretur. Quo factum est, vt ab omnibus absolutus functionibus, curandæ valetudini operam dare coactus sit. Et si autem corporis infirmitate laboraret, vsque ad omnimodum defectum, magis tamen torquebatur animo, quod solita officia præstare non posset: maximè cum ipse sibi huius imbecillitatis author fuisse diceretur, qui à multis sæpè admonitus, noluisset immoderatis laboribus abstinere. Et postea sanè ipse coram nobis immodicos reprehendit labores suos, monuitque vt nos laboribus nostris modum adhiberemus, seipsum nobis exemplum proponens. Et hæc quidem secundum hominem ego dixerim, nam quòd ad diuinam prouidentiam attinet, puto equidem

Incidit in magnos capitis dolores.

non temerè datum ei hunc stimulum carnis suæ (quem beatus Augustinus etiam in Apostolo quandam acutissimam infirmitatem intelligit) qua colaphizaretur vt puer, ne vt iuuenis superbi- ret, reuelationum & magnitudine & multitudine sublatus. Nec miretur quisquam, nos interdum in quasdam afflictiones & dolores incidere culpa & immoderatione nostra, cum id omnium moderator summa moderatione accidere permittat.

Cur accide- rit ei corpo- ris magna imbecilli- ras.

Cap. 25.

Visio eius.

In solenni- taribus du- rijs affligi- tur.

Amos 8.

Mirandum in modum diuinitus conforta- tur.

Cap. 26.

Amor eius erga S. Vir- lam & soci- as eius.

Cum autem die quodam Ioseph noster acrioribus vrgeretur dolorum stimulis, multorum sanctorum suffragia implorauit, nec tamen se sensit adiutum, puto equidem, vt ab ea suauius curaretur, cui se specialius deuouerat, immo quæ illum sibi specialiùs adoptarat. Venit igitur ad summum altare tortus & æger, viditque in ea residentem sceminam insignem, nec tamen agnouit. Putans autem mortalem esse, non parum molestè tulit eam tali loco ausam residere. At illa se ei reuelans, vocauit eum ad se, aitque: Si me perindè vt alios sanctos inuocasses, forsitan curassem te. Tum ille agnos- cens eam, quæ se iam aliquandiu celauerat, procidit coram illa, petijtque remedium. Illa verò dicente, iam sanus esto: ab illo inueterato languore releuatus est, at solita tamen imbecillitate manente, quam ob tuendam humilitatem à magistro humilitatis accepit, solius mortis remedio curandam. Interim tamen nouimus eum ad ali- quod tempus nonnunquam mirabiliter fuisse sanatum, sed rursus eo elapso tem- pore, ad feliciorum consuetudinem suam & panis quotidiani esum Domino vocante reuersum. Id autem multis annis iam ei in consuetudinem abierat, vt aduenientibus solennitatibus nouam semper afflictionem expectaret, nisi optimo dispensatori Deo- uisum esset diebus eas solennitates antecedentibus eiusmodi afflictiones inferre. Ita- que crebrò nobis dicere solebat: Festa sunt mihi infesta. In ijs enim festis diebus tam acriter flagellari consuevit, vt in se re ipsa sentiret impleri quod scriptum est, Dies fe- sti vestri vertentur in luctum, multique eum non cognoscentes, humiliatum & à Deo proiectum crederent. Quadam Dominicæ Natiuitatis vigilia tam miserè afflictus fuit, vt quicumque vidissent eum, misericordia mouerentur. Timor enim cordis pro solen- nitate præsentis, & tremor corporis præ algoris scuitia venerunt super eum, ita vt omni- num teclus vestimentis, non posset calefieri: immo ipso rogante, magna lignorum mole ipsi imposta, nihil tamen efficeretur. Adueniente tandem hora temporis benedicti, qua puer Iesus, tanquam sponsus de thalamo, ex matris virginis utero processit, omni euanescente dolore, Ioseph noster de lectulo ægritudinis exurgens, & ad laudes matutinas veniens, tanta cordis alacritate eodem die ter Missarum solennia celebra- uit, vt non modò nullum in eo doloris aut mœroris signum appareret, sed etiam de manu & munificentissimi Domini pro omnibus afflictionibus suis recepisse dupli- cia videretur. Ità ille per omne tempus vitæ suæ nunc crucibus, nunc consolatio- nibus exercebatur, vt panis mundus efficeretur dignus poni in mensa summi patris- familiæ.

Venio nunc ad reuelationes admirandas & iucundas, quas de beata Virgula & comitibus eius habuit, vnde manifestè cognoscemus, etiam in medijs afflictionibus iucunditatem & exultationem thesaurizasse super eum, & nomine æterno hæreditas- se illum Dominum Deum nostrum. Aded his Domini virginibus speciosis, & martiri- bus preciosis afficiebatur felix Ioseph, vt id satis declarare non posset: tanta illis familiaritate & animi puritate coniunctus fuit, vt multa ex eis secreta didicerit, quædam etiam sua ei nomina reuelarint, & afflictum eum consolata sint. Vt au- tem suum erga eas intimum amorem foris testatum efficeret, noui cantus histori- am in illarum honorem componere constituit: cumque admouisset dexteram ad scribendum, vna ex illis virginibus ei euidenter apparuit, assistensque ei, quid scri- bendum esset humanissimè & familiarissimè eum edocuit. Quin etiam columbam pulcherrimam humero suo insidentem vidit, rostrum suum auribus ipsius perpetim inferentem: quam ille non dubitauit esse è numero sanctarum virginum. Vnde etiam postea totam illarum sodalitatem, cunctasque Deo deuotas virgines columbellas pro consuetudine appellauit. Sed cum melodiam historie iam conscripta, quod maioris erat negocij, componere deberet, quoties ad id animum applicabat, non paruorum vir- ginum chorum supra se in aère audire consuevit, eiusmodi cantum depromentem, qui verbis scriptis congrueret. Quod quidem cum aliquibus fortasse incredibile videri pos- sit, ego me ab eius ore veracissimo accepisse & fateor & lætor. Nam cum diu post solus cum solo familiariter sederem, quasi iocans temerarium eum dicebam, qui historia- rum

rum auderet componere melodias, quod etiam artis musicæ peritissimi admodum difficile iudicarent. Tum ille coactus offendiculum à me remouere, Non ego, inquit, solus sum huius melodiæ author, sed sacra columbellæ auxilio mihi fuere. cumque admirandæ visionis modum inquirerem, Post scripta, inquit, historiæ verba, sollicitus de melodia, in lectulum incubui, & ecce chorus virginû supra me in aëre collectus, ipsam mihi præcinit melodiam, & ego eam calamo expressi. Dicenti autem mihi, friuolum id & commentitium videri, posse quenquam quantunuis magno ingenio sic auditam melodiam tam facillè & memoria & scripto commendare, ille volens prorsus satisfacere, admirationem meam maiori admiratione dissoluit. ait enim: Quoties me obliuisci contigit cantû illarû, vel aliter scribere, quàm audiuissem, illæ redibant iterum atque iterum, totiesque ea, quæ exciderant mihi, repetebant, donèc penitus animo meo affigerentur. Solebat autem quædam eius historiæ verba cum melodia sua nobis crebro referre, quæ sacra virgines summa alacritate & iucunditate identidem concinendo repetissent, ita vt & ipse nobis ea referens, mira & oris & animi hilaritate perfusus cerneretur.

Adde his duo miracula, quæ itidem ab eius ore accepi. Accidit Dei nutu, vt aliquando adesset, cum preciosissimæ margaritæ, puto reliquiæ beatarum virginum inuenirentur. Repertum autem tunc fuit inter cætera, sed præ cæteris amabile corpusculum paruulæ virginis, cuius caput summo desiderio sibi vendicare cupiebat. Ita que ad Abbatissam eius loci se contulit, orans instantissimè caput illud sibi donari, sed repulsam passus est. Cumque sæpè suas repeteret preces, responsum est ei, si vellet alias eius sodalitatibus reliquias, se multas impetraturum: illud verò corpusculum, atque caput eius nulla ratione sibi donatum iri. At molestè ferens se sic repelli, ad Dominum deprecandum se contulit. Perijt ergo, vt liceret sibi more suo in illo templo sacrosancta mysteria celebrare. Quod cum permissum est, tanta sapud Deum & sacras virgines deuotione institit, vt certior fieret se quod petierat adepturum. Ab altari inde recedens, Abbatissam adiit, quæ illud caput sacello proprio inferri iusserat, pro specialibus illud reliquijs habitura: iteratisque precibus suis coram illa, mirabiliter eam mutata inuenit, ita vt vltro iam offerret, quod antea obstinatè negauerat. Accepto igitur tam oprato thesauro, nitidissimam ad nos margaritam attulit, nobisque gratulantibus eam Gertrudem, vt erat reuelatione edoctus, appellari indicauit.

Cap. 27.
Sanctarum
virginum
reperiuntur
reliquiæ.

Sub idem tempus ad quandam bonæ deuotionis matronam salutandam venit Ioseph noster, in castello commorantem. Valdè enim amabat eam tum propter animi pietatem, tum propter humanitatis officia, quæ religiosi exhibebat. Allata autem eò fuerant duo capita beatarum virginum, quæ apud eam in scrinio seruabantur. Quod cum, nescio quo casu, fuisset in terra positum, quidam præsentè Ioseph, nullam exhibens sacris reliquijs reuerentiam, super illud non timuit residere. Cernens id amator sacratissimarum virginum, zelo incitatus, & vt ipse nobis iucundo spiritu commemorare solebat, totus indignationis igne incensus, orabat vt talis vltio virginum sanctarum contemptorem persequeretur, qualis olim inuasit eum, qui beatissimo Martino Episcopo noluit assurgere. Et ecce mox secutus est effectus beati viri desiderium. Coepit enim ardere contumax ille à posteriori corporis parte, qua sedebat. Itaque confessim exiliens, nesciuit vnde repentinus ille accidisset ardor: cognouit autem, cum ei vir beatus causam exposuisset, non tamen sibi, sed sacratissimarum virginum meritis eam adscribens vindictam. Sed qualem, oro, nos ardorem sentiemus, qui nec sanctorum reliquijs, nec locis sacratis, immò nec ipsi Sancto sanctorum in templis reuerentiam præstamus, indignantibus nobis sanctis Angelis, qui illic adsunt? qui proculdubio indignè ferunt, si nos videant sacras aras vana cogitando, negligenter caput submittendo, Dominum non orando & honorando præterire.

Vltio diuina in sacrarum reliquiarum contemptorem

Porro Dominus seruum suum Ioseph quotidianis laborantem afflictionibus, tum per seipsum, tum per creaturas multis voluit consolari modis. Interim sic ei loquebatur intus: Sufficit tibi gratia mea. nam virtus in infirmitate perficitur. Ille verò crebro cogitabat de præmio, & quid suauitatis haberent cælestia, cupiebatque introire in sanctuarium Dei. Cõtiguit tum ista cogitantem aliquandò stare ad sacrarij fenestram, & ad Orientem respicere, vbi ortum lunæ & aliquot siderum, cælumque serenum potuit contueri. Cumque his contemplandis tota animi & corporis intentione vacaret, magna creaturarum delectatione, & eas integrè cognoscendi ardore correptus, ait ad Dominum: Da mihi Domine Deus tuarum notionem creaturarum, vt per eam ad te

Cap. 29.

2. Cor. 12.

Mira eius
visio.

cognoscendum animus perfectius subleuetur. Sub his precibus miro quodam modo, & quem ipse explicare non potuit, extra se factus, acie valde dilatata vidit pulchritudinem & magnitudinem caeli stellati & siderum. Inde ad se reuersus, nihil aliud nobis retulit, nisi quod ex hac perfecta creaturarum cognitione tam inestimabilem percepisset delectationem, ut nullis possit verbis explicari.

Cap. 30.

Prævidet e-
dem Engel-
berri Archi-
episcopi Co-
loniensis.

Operaprecium fuerit etiam illud literis commendare, quemadmodum cædes eximij præfulis Colonienſis Engelberti ad eò luculenter ei reuelata fuit, ut etiam corpore is oculis eam intueretur, antequàm fieret. Nocte quadam, hebdomadibus plùs minùs quatuor ante hanc cædem, caeli, ut puto, serenitate ob eam, quam diximus, causam delectatus, sub dio stans in creaturarum specie contemplabatur creatorem. Ab eo enim tempore, quo eas per excessum mentis cognouerat, maiori animi pietate & delectatione creaturas intueri solebat. Cùm ergo ad Meridiem aspiceret lunarem globum pleno & inoffenso lumine fulgentem, ad Aquilonem se vertens, vidit aliam exoriri lunam, eamque ad eò luculentam, ut alterius lunæ quanuis plenum lunten propemodum totum obscuraret. Eius igitur rei nouitate stans attonitus, vidit caelum stellatum à dextris aperiri, & inter hiarum illum & lunam recens ortam, quæ iam ad caeli aditum sustollidebatur, vidit effigiem gladij breuis, sed lati, quales sunt * Bauarorum enses. Quem cùm luna illa attigisset, in caelum pariter cum illo se recepit. At verò Ioseph non intelligens, quid hæc sibi vellent, nec tamen dubitans, quin aliquid magni portenderent, anxius ad lectulum redijt. Vbi cùm dormire coepisset, turbam quandam ædes, in quibus erat, prætereuntem sibi audire visus est, sepiusque alios alij dicentes: Heu heu, Episcopus Engelbertus occisus est. (Alio loco sic habetur: Audiuit vocem apertè dicentem: Quod vidisti, mortem significat Engelberti Colonienſis Archiepiscopi, cuius anima è corpore egrediens, cum tanta luce, ut vidisti lunam illam, in caelum recipitur, & sic fulgebit coram Domino.) Tum ille coniecit quidem, quid sibi vellent visio sua, sed non ausus fuit ei fidem adhibere. dixit enim apud se: Quo nam modo vir tantæ gloriæ, tantæ potentæ, tam multo semper fultus comitatu occideretur? Quod si id fiat, quis crederet virum totum mundo deditum, in tot prosperis successibus & delicijs viuentem, subito coronari? Sed tamen paulò post vir tantus propinquorum gladijs peremptus est, pro quo nè caderet, alienos illi gladios potiùs in se excipere debuissent. Atque hac quidem visionis parte completa, ut semper sibi suspectus erat vir beatus, de martyris adhuc gloria dubitabat. Itaque audiuit vocem dicentem sibi: Quandoquidem visioni verissimæ fidei oculos aduertere noluiſti, dolebis oculos, nec sanaberis, donè oculos cereos ad sepulcrum martyris offeras, & sic in teipso experiaris eius rei, de qua ambigis, veritatem. Mox Ioseph corripitur dolore oculorum non mediocri, & oblati oculis cereis, ilicò curatur. Postea comperit eo loco peremptum Episcopum, vbi visio hæc ei oblata fuit.

Oculi eius
curantur,
oblatis ocu-
lis cereis ad
sepulcrum
Engelberti.
Cap. 31.

Libet hinc subnectere de gratia singulari, quam ei Deus annis aliquot ante decessum eius contulit in sacrosanctis Missarum mysterijs, omnibus antea actis temporibus inauditam, nec tamen ista scribimus, ut quis ea imitari velit, nisi sit talis, qualis hic vir fuit. Igitur Deo & hominibus dilectus Ioseph noster, licet à principio ordinationis suæ singulari fuerit gratia in diuinis, maximè cùm caelesti patri vnico immolaret filium: at tamen extremis vitæ suæ temporibus, annis non paucis, inaudito quodam modo illum visitauit Deus, ita ut sub secretis diuini mysterij singulis penè diebus mentis excessum pateretur, & stans planè immotus per horas plurimas, cunctis de se mirabile spectaculum exhiberet. Ea autem res multis magnam attulit offensionem, non solum extraneis, sed etiam fratribus, ad eò ut vix quisquam ei sacrificanti inseruire vellet. Rogatus autem à quibusdam fratribus, vel desineret esse tam prolixus, vel causam tam inaudita prolixitatis explicaret, non acquieuit. Rogabam & ego eum supplex, ut tantæ moræ causas, non mihi, qui me scirem tanto mysterio prorsus indignum, sed alicui ex fratribus, quos innocentia vitæ & animi puritas commendat, exponeret: sed non obtinui. Cùmque animo commotus instarem, diceremque rem esse plenam periculi, si nullus esset tantorum secretorum conscius, illud tandem ab illo responsum extorſit: Reuera, inquit, non sum ausus hoc cuiquam reuelare secretum, ut qui & gratiam deuotionis sim amissurus, & grauissimas daturus pœnas. His auditis, statui ego deinceps ab homine admirando abstinere, nè forsan mea importunitate spiritum extinguerem. At alij quidam, ei magis familiares, explorare volentes quid in tanta mora faceret, stabant contra illum versis vultibus, cernebantque eum nec ore quic-

Sub Missa
mirabiles
patitur me-
tis excessus.

quicquam dicere, nec oculis videre. Nam tamen apertis stabat oculis, non tamen cernebat illos. Post longum autem interuallum tanquam à somno enigilans, spiritum vehementer attraxit, & sic sacrosancta peregit mysteria. Puto autem viros religiosos facile posse animaduertere, ad multa ardua & suauia contemplanda spiritum eius fuisse raptum, cum omnes sensus corporis ita desereret, ut nullus suo officio fungeretur. Cogor hic lugere miseriam animæ meæ, meique similibus, qui ad illa terri-

In eos, qui negligenter accedunt ad diuina sacramenta.

fica sacramenta adeo toti carnales accedimus, mei que similibus, qui ad illa terri-

Fuit aliquando per annos aliquot in monasterio virginum, cumque illic etiam tam esset sub sacrificio prolixus, non exiguum contra illum exortum est murmur, alijs dicentibus se laboris tempus amittere, alijs cereos absumi conquerentibus. Dolebat id seruo cuidam, qui beatum virum amabat satis familiariter. Itaque volens experiri is, num cerei absumerentur, die quodam milliarij vnus, quod duo vel tria Gallica continet milliaria, iter ingressurus, alterum ex cereis, qui ardere solebant in altari beato viro sacrificante, erantque pari longitudine, alicubi abscondit: cumque inchoaret Missam vir beatus, ille egressus est, & confecto itinere, expeditisque negocijs, domum reuersus inuenit contemplatorem nostrum etiamnum sacro altari assistentem. Deinde perfecto officio cereum absconditum cum illo, qui in Missa arserat, contulit, re-

Cap. 32.

Obserua remiram.

latus, vtrunque cereum ostendit virginibus, indicans quid fecisset, & diligenter eas admonens, ne decetero contra Dei famulum murmurarent. Præclarum sanè miraculum, ut ignis oblitus vim virtutis suæ, eam in tam molli materia exercere non posset.

Puto hoc quoque lectoris ædificationi aliquid profuturum, si dicamus, quantam præstitit reuerentiam sacramentis, quanto studio illa confecerit, tractarit, sumpserit, quo timore & tremore vasa omnia & alia ad sacrum ministerium pertinentia contrectarit. Verebatur ille modò se nimium miscuisse aquæ cum vino, modò guttulas quadam separatim calici inhæsisse: nunc vel tangenda sacra hostia, vel etiam frangenda aliquas minutissimas particulas digitis adhæsisse: nunc se sumendo Eucharistiam illas particulas anhelitu suo à patena eiecisse: nunc sumendo sanguine quippiam distillasse, aut in calice remansisse non satis accuratè detersum: modò verò illam corporalis partem, cui hostia imponitur, vel digitis, vel alia parte corporalis se attigisse: modò illis articulis digitorum, quibus sacram contrectarat hostiam, ante ablutionem se aliquid tetigisse, & super omnia, se ea, qua par erat, deuotione præditum non fuisse, ut ex sententia posset dicere cum beato Iob: Verebar omnia opera mea. Ea ergò reuerentia, quam summam adhibuit sacramentis, in causa fuit, ut omnia tractam perageret, corpus Dominicum, perinde ac si pati adhuc posset, & eleuaret & deponeret, & omnes corporis gestus admodum reuerenter componeret. Vngues digitorum, quibus sacra hostia contrectatur, & superioris labij pilos ori proximos, forfice solebat præcidere, & ob sacramenti reuerentiam conseruare apud se, indignum censens illa pedibus conculcari, quæ ex frequenti Domini corporis contactu nobilitata essent. Nec tamen hoc scribimus, ut trahi debeat in exemplum, quod tota Ecclesia non obseruat: sed ut beati viri erga sacramenta eximiam reuerentiam declarem.

Cap. 33.

Piarum mentium est, ibi etiam culpam timere, vbi non est culpa.

Iob 9.

Hoc etiam, quod in seruo Dei naturæ metas excessisse videtur, silentio præterire non possum, quòd cum adeo imbecillis esset viribus, ut neque stare diu, neque ieiunare posset, quin extremè deficeret, tamen altaris ministerio occupatus, & stare diutissimè, & ieiunus permanere potuit. Contigit aliquandò, cum apud tales esset, quorum deuotione lætabatur, ut per aliquot dies ex alacritate spiritus tantum corporis sentiret robur, ut nec ieiunium ei molestiam afferret, nec sine miraculo etiam corporaliter laboraret. Nouerat enim parare horologia, qua causa etiam nonnunquam ad alia monasteria vocabatur, ut vel noua horologia conficeret, vbi non erant, vel vitata corrigeret. Id quod ille tanta iucunditate faciebat, ut eius præsentia non solum nulli onerosa, sed omnibus gratissima foret. Adeo enim omnium se moribus & consuetudini accommodare sciebat, ut quantum inter perfectos sapientiam loqueretur, tamen cum esset cum pueris, quasi vnus ex illis existimaretur ab eis. Has corporis vires nouimus ei datas interdum, cum ad meditandum vel scribendum aliquid spirituale, cui singulari deuotione

Cap. 34.
Res stupenda sanè.

Vires dantur ei diuinitus.

ne & gratia affectus esset, studium applicaret, ita ut nonnunquam usque ad meridiem, crebro usque ad vesperam & crepusculum ieiunium protraheret. Atque tum etiam, fratribus eum compellentibus, ut fragili corpusculo indulgeret, sæpe vno pulmento, maximè autem pulvis contentus erat.

Cap. 35.

Venio nunc ad visiones & reuelationes Domini, quæ alijs nobis notis hominibus, vitæ sanctitate probatis, de beato viro factæ sunt, ut etiam aliundè habeat testimonium veritatis. Fuit in monasterio nobis vicino virgo sancta ordinis Cisterciensis, lumen & decus nostri temporis, cuius testimonium tanto plus apud me ponderis habet, quanto ego eam familiarius noui: nec de illo quifquam ambiget, qui legerit vitam eius virginis, primò quidem à nostro Ioseph conscriptam, sed postea à me redactam in compendium, nè quis eius prolixitatem forsitan fastidiret. Obijt autem aliquando apud nos, ecclesiæ nostræ simplex frater, sacerdotio initiatus, bonum habens à fratribus testimonium. Pro cuius anima hæc virgo Domino multas obtulit preces, petijtque sibi certò reuelari, quo statu res eius essent. Post aliquot dies apparuit oranti illi defunctus, & de sua salute certiore eam reddidit. Ait autem virgo ad illum: Oro, dicas mihi, cuius apud

Testimoni-
um de ex-
cellencia
beati viri.Nota eius
modestiam

Deum meriti est Ioseph? Respondit ille: Ob virtutes eximias magni Ioseph est meriti. Scire enim debes, illum humilitate, patientia, charitate & obedientia omnes antecellere. Id cum postea indicatum esset Ioseph, ut ego ab eius ore acciperi, ita ait: Hactenus quidem reuelationibus Elizabeth (sic enim vocabatur virgo) fidei adhibui: at nunc timere compellor eam esse deceptam, cui talia de omnium mortaliū nouissimo, protusque inutili, & qui pane, quo vescitur, dignus non sit, reuelata sint. Huiusmodi verbis seipsum despiciere, & apud nos quod erat dissimulare solebat, nè præclare de illo sentiretur, hominum laudes deuotare volens.

Cap. 36.

Aliam quoque visionem eadem virgo de Ioseph habuit, quam illa suo mihi ore narrauit. Cum appropinquaret tempus resolutionis eius, mihi sanè lamentabile, ut quem illa precibus & lachrymis suis ab omni aduersitate protegere, & in rebus dubijs certum efficere consueuerat, Angelus Domini ait ad eam: Prepara te, breui enim itura es. Sciens illa, quid diceret, quippe quæ ea causa Dominum multo tempore summa instantia esset deprecata, Et quando, inquit, itura sum? Illo respondente, quòd admodum breui, subiecit virgo: Itane prior ego decessura sum, quam Ioseph? Respondit Angelus: Tu quidem illum antecedes, sed ille non multò post te sequetur. Tum illa, Dic mihi, inquit, quis vir est iste Ioseph? Respondit Angelus: Magnus planè est, & cui in ecclesia Steiueldensi nullus par sit. Illa commemorante fratres bonæ existimationis, qui tum erant apud Steiueldenses, sciscitanteque num illos omnes excelleret Ioseph, dixit Angelus: Hi quidem admodum boni sunt, sed nihil ad Ioseph. & quadam vocis contentione & seueritate vtens, subiecit: Nemo par est Ioseph. Scias enim certissimè, Ioseph castitate & puritate animi & corporis, humilitate perfectæ, charitate summa, & patientiæ longanimitate præcellere vniuersos. multaque alia de eius virtutibus adiecit. Cum autem extremam vñctionem famulæ Dei, præsentè Ioseph, moestissimè adhibuissim, omnibus semotis, mihi soli dixit: iam non multa deinceps tecum loquar: scio enim certissimè impletum iri, quod à Domino per Angelum didici, & ardentè concupiui. Itaque sub his extremis colloquijs nostris Ioseph tuæ charitati commendo, teque commoneo diligenter, ut modis omnibus caueas illum vnquam vel verbo vel factò perturbare. Infirmiati corporis eius humaniter subueni, & quibus potes modis ei opitulare, id pro compertissimo habens, quòd nemo illum impunè exacerbauit etiam in hac vita, ut nihil dicam de futura, vbi pœnas dabit sempiternas, nisi egerit poenitentiam. Nam & meipsam sentio hic diutius torqueri, quòd aliquoties turbauerim eum.

Cap. 37.
Eius eximia
virginitas.

Sed quia virtutum beati viri mentio facta est, in quibus totius sanctitatis vis & summa consistit, operæ precium fuerit singularem virtutum signa, quæ ipsi & vidimus & audiuius, explicare. Castitas quidem post acceptam à baptismo vestem albam & immaculatam, tam in illo perfecta fuit, ut gemma virginum, castitatis lilium, pudicitia titulus, vas electum continentia, agnus innocens, & virgo virginum nostri temporis iure potuerit appellari. Virgo fuit cunctis sensibus suis, & quantum perpendere licuit, in hac virtute nostram ultra modum fragilitatem excessit. Si enim fuisset opus, etiam in diuinis deuotarum foeminarum, vñ virorum, ministerio vtebatur. Non ego hic ministerium foeminarum, quantumcunque sanctarum, sacerdoti ministrantium commendo, sed oculos sacerdotis lacte lotos, ita repletos & absorptos à spiritu, ut non discernere mulic-

mulierē à viro, aut si discernere, nihil per aspectū in cor purissimum humanā fragilitatis irrepisse, quid ni commendem? Addam maius aliquid. Volens aliquandō meridiē somnum in lectulo capere vir castissimus, in eo lecto cubavit, in quo iam foemina dormiens iacebat. Quā cum illo dormiente esset expergefācta, viso viro, expavit, erubuit, aufugit. Ne hīc ego commendo virum in eodem lecto cum muliere cubantem, sed virum spiritalem, mulieris praesentiam non sentientem.

Humilitatem autem illius quomodō pro dignitate predicabimus? Cuius ille praecunctis virtutibus studiosissimus fuit, audiensq; Christum dicentem, Discite à me, quia mitis sum & humilis corde: tanquā verus veri magistri discipulus, corde, voce, gestu, habitu, agendo, patiendo eā expressit, adeoq; hāc in illo virtus eminuit, ut cum omnes cunctis virtutibus superaret, humilitate ceteras in seipso virtutes & humanū modum excederet. Facile hoc persuaderi illi posset, qui vocem modumque loquentis audisset, & quā promptus ille fuerit accusator sui, aliorum excusator, quā verecūdis reprehensor, ubi posceret necessitas. Nunquā iactabat ille bona sua, aliorum semper predicabat. Si quandō in faciē laudatus esset, illam laudem miris modis irā nouerat eludere, ut nonnunquā etiā id, quod vidissemus & audiuissemus, adeo nobis excuteret, ut illi virtutē inesse vix crederemus. Quoties autem apud nos sui faciebat mentionem, se opprobriū hominum, & abiectiōnem plebis, se numerū tantum & fruges consumere natum, pomum sylvestre putridum, omniumq; onus appellabat. Gestus omnium membrorum eius simplicissimi erant, ut nihil in eis insolens, aut quod singularitatem praeseferret, conspiceretur. Compungor, frater charissime, aut quod singularitatem praeseferret, conspiceretur. Compungor, frater charissime, dum te cōtemplor oculis cordis mei, lugeoq; tam me tuū dissimilē. Caput tuū humiliter submissum erat, oculi tui planē columbarum, nihil noxiū affererēs in domiciliū cordis tui. Genae tuae, instar turturis, humilitate depressae, virginei pudoris verecūdia rubicundae. Incessus pedum tuorum moderatus & simplex, nihil omnino vel superbiae, vel leuitatis admittens. Si quē sibi offensus putaret, sine personarum acceptione faciliē se ad petendā veniam in genua submittebat, voce humilima sibi ignosci petens. Vestes eius nec delicatae, nec sordidae, tamē ad sordes propensior videbatur. Multis annis non vidimus eum nouo utentē cucullo, quod tamen ille non humilitati, sed imbecillitati corporis tribuere solebat, afficiens se noua vestimenta propter pondus ferre nō posse. Quod et si verum erat, maximē tamē humilitate id illum fecisse nouimus. Nouis tunicis aliquandō usus fuit, sed saepius & libentius vetustis, quae sartas habent manicas. Vestem pelliceam, qua solebat uti diutissimē, suis interdum manibus panno laneo, eque verusto sarcire solebat: cumq; frater ei familiaris id reprehenderet, aiebat: Ego meliori dignus non sum. Calcei eius nulli erāt arte cōfecti, plerunq; veteres, & quibus alij iam vsi essent: in quibus si quid superbū in anteriori parte inesset, ad lignum vel lapidē eos allidebat. In cūctis eius actibus nihil erat, quod cuiusquam boni hominis oculos offenderet, quippe ē quibus sanctitas reuereretur. Totus ille sibi ex animo viluerat, & quod apud se intus erat iudicio suo, foris etiā alijs ostendebat. Quā igitur ratione laudem ab alijs expereret, cum eā ipse sibi negaret? Immo verō non solum non laudari ille volebat, sed etiā vilipendi cupiebat, quod equidem certo declarabo exemplo. Eunti illi aliquandō rusticus occurrit: quem ille salutās, flexis genibus sic orauit: Quaesō ut facias id, quod petiturus sum abs te. Illo respondētē se id libenter facturum, adiecit: Cae de obsecro maxillam meam. Territus rusticus res insolente, quae fuit cur id peteret. Respōdit ille: Dignus planē sum, qui cedat in facie, cum sim putre cadauer. Hoc quidem ille rusticus narrauit vni ex sacerdotibus nostris. Quod ubi nos resciuimus, factum viri stulti propter Christū, sed prudentis in Christo, agrē tullius, non id humilitati, sicuti oportuit, sed stultitiae eius adscribentes. Igitur reprehensus est à nobis, at ille ut in viam nos reduceret, Et quo alio, inquit, dignus sum impurum cadauer, quā ut cedat in faciē? Docuit ea nos, doceat & lectorem plena humilitatis responsio, quid de seipso vir beatus sentiret, nec ausi simus dicere stultitiam, ubi tanta humilitatis sapientia apparet, maximē quādo perfecta humilitas absq; stultitia nota in eorum oculis, qui humanam venantur gloriā, aut vix, aut ne vix quidem seruari potest. Humilimodi autem factis penē apud omnes, qui illum nouerant, adeo viluerat, ut nullaeum laude dignum putarent. Multo enim magis ille optabat stultus quā sanctus haberi, cum esset humilimus omnium, quorum nos notitiam habemus, nō solum coram hominibus, qui falli possunt, sed etiā corā faciē tua Domine IESV, qui falli non potest. Laudemus porrō charitatem eius, quae omnium radix est virtutū, sine qua non potest virtus vlla meritō appellari. In hac virtutum radice omnes virtutes suas plantaue-

Cap. 38.

Humilitas

eius infi-

gnis.

Matth. 23.

In egra oti

vobis

Gestus eius.

Cap. 38.

Humilitas

eius infi-

gnis.

Matth. 23.

In egra oti

vobis

Calcei.

In egra oti

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

vobis

rat Ioseph noſter. Dilexit ille re vera Deum, dilectus Deo, propter quem corporis voluptatem caſtitate, mundi gloriam humilitate calcauit: propter cuius verba labiorum vias duriffimas cuſtodituit, ingrediens per anguſtam portam humilitatis, paupertatis, laborum & dolorum: nec tamen vel ob contemptam voluptatem, vel ob quamlibet toleratam afflictionem aliud expetiuit præmium, niſi vt faciem videret tuam Domine IESV. Tibi, tibi ſoli dixit cor eius, charitate tua vulneratum, Exquiſiuit te facies mea, faciem tuam Domine requiram. O quotiès & quàm ab imo ductis peſtore gemitibus etiam nobis præſentibus te ſuſpirabat bone IESV? quàm dolebat miſeria miſerabilis Babylonis huius, & abſentia vultus tui? Adeò verò etiam proximi charitate feruebat, vt probè nõſſet & gaudere cum gaudentibus, & flere cum flentibus. Intantum ille tum corpore tum animo afflictis condolebat, vt mitiſſimum & benigniſſimū cor eius, omnium meſtorum, infirmorum, & qualibet miſeria laborantium cõmunis quædam domus hospitalis videretur. Vidi ego aliquandò, cùm fratres quidam ſuas ei tentationes & moleſtias exponerent, tanta illum cõmiſeratione affici, vt & vultus concideret, & manifeſta eum cordis defectio occuparet. Quibuſcunque potuit modis, condolendo, conſolando, orando afflictorum portauit onera, vt legem Chriſti, quæ charitas eſt, adimpleret. Dederat illi Dominus gratiam bonam, & linguam eruditam, vt ſciret ſuſtentare verbo eos, qui lapſi fuerant, & quorum veſtigia nutabant: atque ex his, quæ paſſus erat & quotidie patiebatur, afflictis omnibus omnia ſe facere nouerat, tum à ſancto ſpiritu, tum ab experientia in omnibus inſtitutus: nec quenquam, charitate impellente, à ſe alienum aut extraneum reputabat.

Cap. 40.
Excellentia
patientia.

Morbi va-
rij affligunt
eum.

Cur nihil ſi-
bi indulge-
re voluerit
etiam valde
imbecillus.

Vt verò ad eius quoque patientiam veniamus, crucem ſuam tanquàm ex duabus compactam lignis, externa afflictione & interno dolore, quotidie ferebat, inſiſtens in veſtigijs Domini ſui. Videbatur flagellis & verberibus vndique cinctus vir miræ innocentia, vt omni ex parte eius patientia exerceretur. Multigena ei Dominus flagella adhibuit, vt omnigenis poſtea in calo gaudijs afficeretur. Multis, & quotidianis, ac penè continuis vexabatur morbis, debilitate ſtomachi, doloribus capitis, defectione cordis creberrima: demptis alijs ſæpè ſuperuenientibus ægritudinibus. Affixit etiam eum Dominus, non permittendo, vt corporis cõmodis, cibo, potu, equo aliquò profecturus, molli ſtrato vteretur: ita vt ſæpè eſuriret & ſitiret, nec tamen liceret ei ſumere cibum illum & potum, quem expetebat. Erat ſanè omnibus non mediocri admirationi, quòd viderent eum fame & ſiti laborare, nec tamen capere cibum & potum, quem ordo ſiue inſtitutum permittebat. Interdum fatigatum illum ex labore, extra monaſterium agentem, amici eius molliori lectulo fouere volebant, ſed ille reiecto lectulo benè compoſito, in ſolis ſtraminibus debilis cubabat. Rogatus quandoque, quid cauſa eſſet, quòd cibos lautiores & lectos molles tam imbecillus corpore non admitteret, paucis reſpondebat: Ieſus prohibuit. vel: Ieſus non permittit. Equo vel curru annis propè duodecim vſus non fuit, neque in niue, neque in pluua, non in æſtu aut frigore, ſed quanuis difficilia itinera pedes conficiebat, exiguo ſcipione imbecillia membra ſuſtentans. Feciſſe autem id eum voluntate diuina, eiufmodi exemplo didicimus. Ibat aliquandò ad chortes eccleſiæ noſtræ, aſſumpto fratre, ei valdè familiari. Habebant autem duo vnum duntaxat equum, quem manibus ducebant. Cumque paululum progreſſi eſſent, ait Ioseph: Vix poſſum vltra progredi, adeò laſſus ſum. Hortante eum fratre, vt equum aſcenderet, reſpondit: Non poſſum. At tamen fratre importunè vrgente, tandem equum aſcendit: ſed paulò poſt tam grauiter equus offendiſt, vt ægrè poſſet à caſu ſe tueri. Itaque ait fratri: Nonne dixi tibi, non poſſe me equo ſubuehi? Tum frater, Quæſo, inquit, denuò tentemus. Aſſenſit Ioseph, ſed equus multò citiùs grauiùs impegit, ita vt fratri diceret Ioseph: Sine me ab equo deſcendere, nè deterioriùs corruam. Admirans frater, & tamen quid ageretur ignorans, Etiam terriò, ait, in nomine Domini periculum faciamus. Ego ſuſtentabo te, nè poſſis ex caſu detrimentum accipere. Vix ille verba finierat, & cùm equus vellet procedere, totus corruit, & ſeſor, licet fratre ſuſtentante, vix illæſus euasiſt. Tum frater cernès ſe totiùs voto fruſtrari ſuo, obnixè rogauit eum, vt quid ſibi hoc vellet, explicaret. Et Ioseph, Crede mihi, inquit: Dominus Ieſus prohibuit. Alioqui putas me non perindè vt alios, vſurum cibo, potu, equo, niſi Dominus vetuiſſet? Illo ergò iubète, hos ego peculiariter ſuſtineo labores. Sic ille ad mortem vſque Domini IESV fuit conſtrictus legibus, vt eius exemplo nec equis, nec curribus veheretur. Interim verò non deerant præter alios, etiam quidam in fratribus, qui per contumeliã ei obijcerent, quæ ſæpè poſſet comedere, nec tamen labo-
rare:

rare: non attendentes stolidi, omni labore molestius id ei accidere, quòd non posset laborare: & quauis inedia acerbius, quòd ieiunare nequireret, Domino illi etiam in Quadragesima non parcente, vt vel tunc posset cum pueris alternis diebus ieiunare. Porro etiam teterrimus satan quantum potuit molestus ei fuit, modò in corui, modò in felis specie ei oranti apprensus, nunc cucullo à tergo eum trahens, vt à precibus eum impediret, aut certe improuiso metu concuteret, quem aliter ad assentiendum suæ malitiæ permouere nequiuisset. Exercebatur quotidie in his alijsque multis fortissimi athletæ patientia, & vtroque homine dimicans, cælestis præmij coronas sibi texebat.

Libet iam aliam supra dictæ Christi ancillæ de nostro Ioseph exhibitam reuelationem subiungere, summam sanctitatis eius laudem haud dubie continentem. Cum ecclesia Steiueldensis magnis quateretur aduersitatibus, & à solo Deo esset expectandum remedium, virgo hæc Elizabeth (quæ propter spirituales amicos, quos in ea habebat, non minùs quàm propriam ecclesiam eam diligebat) coepit eius perturbatæ causam in se recipere, & neque nocte neque die à precibus & lachrymis cessare. Expertus loquor. Fuit ea virginis Christi consuetudo, vt quoties pro causa aliqua Dominum deprecari coepisset, non desineret, donè certam ab eo consolationem obtineret. Instanti itaque precibus & lachrymis multis, apparuit ipse mœrentium consolator, aitque ad eam: Quid ita pro ecclesia Steiueldensi clamas ad me? Putas ne illius me oblitum? Certissimè noueris, in ea iam germinare liliu, quod te quoque dignitate præcelleret: quod quandiu fuerit in ea ecclesia, illa perire non poterit. Hoc lilio quem Dominus significare voluerit, satis declarant crebra miracula, quibus Ioseph nostrum exulit non solum vltra omnes fratres eius, sed etiam supra ancillam hanc suam, virginem egregiam, ita vt in omnes fines terræ huius lilij odor sese diffuderit.

Adiungimus huic aliud alterius Elizabeth, virginis non minùs sanctæ testimonium. Celebrabat aliquandò sacerdos eximius Ioseph noster sacrosancta mysteria, asperrima quidem hyeme, sed solita prolixitate & suauitate. Sub Canone stabat manibus eleuatis, nec tamen sentiebat acerrimum frigus, quod alijs locis & temporibus magnam ei molestiam afferre solebat. Ad eum erat extra se raptus, vt sensus corporei suis destituti essent officijs, oculi nil cernerent, aures nihil audirent, manus insensiles essent. Adfuit tunc hæc virgo optima existimationis, purissima simplicitatis & castitatis eximia, maximeque admirabatur sacerdotem Domini tam longo temporis spatio illo immani frigore nihil affici. Tum verò Dominus aperuit oculos admirantis, & maiori miraculo admirationem eius absoluit. Vidit enim Dominum IESVM ex vna parte, & beatissimam matrem eius ab altera ad stare sacerdoti nostro, eique ceu charissimo ministro sua exhibere ministeria, Domino IESV tenente manum eius dextram, sinistram sanctissima matre eius, eoque contactu vtranque manum calefaciente, frigusque temperante. Ità factum est, vt tot horis homo debilis in tanto duraret frigore, (quod alioquin ferre non potuisset) nec igni manus admoueret, nec vel contrahendis digitis, vel aliquo signo se frigere indicaret, immò nec peractis mysterijs in manibus algoris extaret signum aliquod. Itaque etiam si reuelatione id patefactum non esset, satis hinc constaret Dominum IESVM, itemque sanctissimam matrem eius, illi adfuisse, eiusque digitos calefecisse. Perfectis inde sacris Missarum sollempnijs in feruore cordis & corporis refrigerio, ad angelicum sacerdotem virgo illa sancta accessit, eique quid vidisset indicauit. At ille, vt semper humanæ laudis auram prudentissimè declinare solebat, Ego hoc, inquit, non vidi: sed cum non sentirem frigus, cogitavi posse id fieri. Adjiciam aliud isto non inferius, quod à teste fide digno & celebris famæ accepimus. Visâ fuit aliquandò beatissima Virgo & mater Domini suo ministro cum aureo calice, in cuius medio erat crux aurea, ad stare, cum eius vnicum filium in matris honorem Deo patri offerret, & tandem diducto sacerdotis pectore vnâ cum cruce & calice in illud se recipere. Nec sanè apud me magnam habet admirationem, eam in illud pectus visam fuisse introire, in quo dilectionis affectu & iugi commemoratione perpetuò retinebatur.

Volo iam aliud dictæ virgini & nostro Ioseph comune referre miraculum, nobis vtriusque testimonio compertum. Percusserat Dominus seruum suum, immò prædilectum filium, morbo & graui & diuturno, ita vt omnibus omnino ad mortem tendere videretur. Venit igitur virgo Christi, vt suum visitaret infirmum, quem fortiter amabat, vt extremum vale diceret morituro. Decumbebat ille tunc, Deo sic disponente, in quodam castello, vbi Dei famulis vtriusque sexus liceret ad illum accedere. Veniens autem Christi virgo, amicum quidem languentem humanitùs miserata est, sed multo plùs

Infectus ei est malignus demon.

Cap. 41.

Laudatur à Deo.

Cap. 42.

Viso cuiusdam sanctæ virginis.

Viso cuiusdam.

Cap. 43.

rò plùs doluit & ingemuit non sibilicere præcedere, aut faltem comitari ad dilectum Dominum proficiscentem. Collecto igitur spiritu, credens Domini misericordia etiam eum, cuius iam desperata vita esset, posse ab ipso mortis aditu reuocari, orauit Dominum IESVM instantissimè, vt seruaret vitam iam à vita abeunti. Tandem illi sic oranti, & in precibus vigilanti Dominus apparuit, dicens: Audiui preces tuas, & propter te vitæ eius quinque adieci annos. At illa: Si exaudisti, inquit, preces meas, quæso Domine, vt non quinque, sed duodecim annos addas vitæ illius. **Quantulum enim sunt quinque anni?** Equidem his contenta non sum. Dominus verò, noiens contristare delicatæ filia spiritum, Ecce, ait, do illi annos nouem. nam duodecim annis haudquaquam volo illum hîc permanere. Illa nihil dubitans de visionis veritate, infirmo Ioseph eam exposuit, alijsque planè diuersum sentientibus, dixit non iam mortuum Ioseph. & sic etiam re ipsa euenit, conualescente illo contra omnium expectationem, & tot annis, quot dixerat Dominus, nobiscum in hac vita durante.

Diuinitus adduntur grauius de cubenti nouem anni vitæ.

Cap. 44.

Et quia in virginis huius mentionem incidi, quo sine hinc exierit, paucis annotabo. id enim pertinet ad commendationem nostri Ioseph. Beata hæc virgo sponi sui præsentiam ardentè suspirans, sine intermissione summoperè rogabat eum, vt ante Ioseph emigrare ipsi liceret ex hac vita. Non despexit Dominus preces ancillæ suæ, præstititque ei quod volebat. **Qua autem hora illa spiritum reddidit,** beatus Ioseph Missarum solennia agebat, nihil comperti habens de obitu illius. Et ecce inter ipsa sacrosancta mysteria adsunt angeli, eique sanctæ virginis animam exhibent, aiuntque eam à corpore discessisse. Et ille quidem contristatus eius decessu, sed præsentia exhibitâ exhilaratus, completo Missæ ministerio, omnibus qui aderant virginis obitum denuntiavit, familiaribus secretè exponens, vnde eum ipse comperisset.

Sub Missa videt animam sanctæ virginis.

Cap. 45.

Stetit aliquandò Ioseph noster iuxta altare, habens in manu sua librum altari impositum, quem meditabundus legebat. Eadem hora quidam nostræ ecclesiæ frater conuersus, quem diligebat Ioseph, superuenit, respiciensque Ioseph stantem, vidit vultum eius instar Angeli luculentum, & verticem capitis eius similem carbonibus ignitis & ardentibus lampadibus. Testimonium hoc omni exceptione maius est propter viri simplicitatem & innocentiam, & nos scimus illud verum esse. Interim cogitemus nos quoad possumus, quale Domino holocaustum per id tempus fuerit spiritus Ioseph, quanto eum igne intus inflammârit spiritus sanctus, quando foris etiam in corpore tantus ardor apparuit. Habemus & alterius fratris testimonium: sed mihi prius dicendum est, quod ipsius Ioseph relatione mihi compertum est. Cæperat exponere Cantica canticorum, mirantibus nobis, & tum intra, tum inter nos aut temeritatem aut simplicitatem eius valdè reprehendentibus. Per multi enim nondum noueramus, vitam & actus eius aut ipsius Domini IESV, aut beatissimæ matris eius institutione in omnibus dirigi. Cum autem aliquandò oblata occasione de hac re familiariter cum eo conferrem, ille non habens quo se excusaret, coactus est dicere id quod erat. Ait igitur: Non ego vel temeritate vel simplicitate deceptus, quasi ignorem quantam ingenij vim hoc opus reposcat, illud suscepi, sed matre Domini me adhortante. At ego sermone tam breui, licet vero, minimè contentus, modum reuelationis accuratius inquisiui. Tum ille: Videbam, inquit, matrem Domini ferentem manibus elegantem & amplam scutellam, in cuius fundo parum erat olei. Arridens autem illa mihi blandissimè, sic ait: Exiguum hoc oleum tibi exhauriendum relictum est: mox id clariùs exponens, adiecit: Quandoquidem Cantici canticorum liber multorum expositionibus penè exhaustus est, hoc parum, quod instar olei huius superest, tu ad meî commendationem exhaurire debebis. Tantæ ergò Virginis adhortatione & autoritate fretus, laborem mihi intolerabilem suscepi, malens hominum ignorantia, quam matri Domini displicere.

Viso cuiusdam fratris.

In visoue iubetur exponere Cantica canticorum.

Cap. 46.

Subijciendum hîc est testimonium aliud, quod difficile quidem credi possit, sed non vnus est duntaxat. Aggressus Ioseph exponere Cantica canticorum in persona matris Dei, in locum solitarium secessit, vbi nec clamantiù strepitu impediretur, nec facile ab alijs inuiseretur. Ibi ille sapissimè, quotidianæ infirmitatis suæ oblitus, tanta spiritus vehementia rapiebat, tanta contemplationis dulcedine fruebatur, vsque adeò scripturæ, quam tractabat, nequæ inebriabatur, vt miseri corpusculi prorsus immemor, cœnæ vel prandij horam, quam anxius cum puerulis prauenire solebat, aut non cogitaret, aut ignoraret omninò. Tadio nonnunquam affecti fratres, qui refectorio ministrabant, cum etiam ad secundam inseruientium mensam non veniret, ibant ad locum

Vide lector admiratione digna.

cum solitudinis, ubi illum manere cognouerant, & cum non inuenientes, vel potius presentem non videntes, nimia expectatione perturbati, verbis durioribus inculpabant eum, putantes eum ibi non esse, recedebantque indignabundi. Quos ille suo tempore subsecutus, cum venisset ad eos, ordine eis commemorat ut ea quae dixerant, monuitque blanditer animi commotiones comprimere, & a verbis incompolitis abstinere, si iram Domini IESU & matris eius curare vellent. At illi nimia admiratione affecti, Unde, inquit, sermones nostros & animi commotionem scire potuisti, cum te illic presentem non viderimus? Ille vero, ut eos certiores efficeret, respondit: Ego verba vestra non ab alio didici, sed hisce meis auribus accepi, a quibus oro, ut deinceps abstineatis.

Nec id semel contigit, ut praesens a praesentibus non cerneretur. Deuotione fratris, qui refectorio seruiebat, & familiaritate fretus, in ipso refectorio locum sibi delegerat, ubi a prandio astate, & a coena hyeme toto, penè die potuit contemplationi & lectioni vacare. Ibi nonnunquam ab illo fratre & intrante, & exeunte, & ianuam claudente visus non fuit, ita vt intrans ille summo perè miraretur, se non inuenire quem illic reliquerat: rursusque reuertens non minus stuperet se eum ibi cernere, quem se putabat illic nequaquam reliquisse. Ostium enim illud sic claudebatur, vt ab eo, qui intus esset, aperiri non posset, nè quis putet eum fratre ignorante & egredi & ingredi potuisse. Unde etiam aliquando exiturus frater, & ianuam clausurus, cum eum non videret, & tamen fieri posse existimaret, vt esset illic, sicut heri & nudius tertius, aperta voce dicebat: Si hic ades, o Ioseph, manifestum te exhibe, nè clauso ostio exire non possis. Tacente Ioseph, frater iam clauem se se inferebat. Tum Ioseph exclamans, Noli, inquit, claudere iam enim tecum egrediar. At ille vehementer admirans, Si te, ait, me egrediente posthac non prodideris, toto die oportebit te intus inclusum permanere. Ioseph autem more suo dissimulare volens, quod negari non poterat, Et quare, inquit, me non vidisti, sedentem in conspectu tuo? Hac ego ex fratrum Steinueldensium ore accepi, nè minus fide digna putentur, si in tertiam vel quartam personam transierint, priusquam scripta fuere. Nec rarum, immò propè quotidianum fuit, vt per omnes monasterij latebras quaereretur, nec tamen reperiretur, atque tandem mirantibus illis, qui eum quaesierant, quando ei visum fuit, eis se presentem exhiberet. Potest hinc animaduerti, quam subtilis eius spiritus fuerit, & quam sublimiter ad illud incircumscriptionum lumen accesserit, atque in secretissimum Domini sanctuarium introierit, quando etiam adhuc corruptibile corpusculum eius ad eam pertigit subtilitatem, vt a praesentibus videri non posset. Adiurat sponsus in Canticis filias Hierusalem, nè suscitent, neque cuiuslibet faciant dilectam, donec ipsa velit. Quid verò aliud etiam hic videtur dixisse sponsus, dilectum suum etiam corporaliter abscondendo, quam nè suscitaretur ab inquisitis, neque cuiuslibet nisi volens cogeretur? Quid autem mirum, si is horam prandij non sentiat, qui gustat & videt quam suavis sit Dominus?

Disponente Domino, morabatur aliquando Ioseph in monasterio quodam, multis ijsque diuturnis molestijs & vexationibus exagitato, crebrisque virga Dominicae ictibus ad extrema perducto. Nomen monasterij idcirco reticemus, nè quem infamare velle videamur. Morus ergo misericordia Ioseph ob eius monasterij contritione, in quo conterebatur & ipse, in ualidam causam orator validus, & non in legibus hominum, sed in lege Domini, quae charitas est, peritissimus aduocatus agenda suscepit: sumptuosque thuribulo orationis incense, & hausto igne charitatis ardentis, inter Deum uiuentem & homines peccatis mortuos medium se obiecit, seueri iudicis sententiam steterere conuincens. Cumque in hoc rotas esset, tandem Dominus Iesus venit ad eum, sed valde terribilis, & vindex acerrimus, ferens manu securim acutam, tanquam illam ecclesiam radicibus excisurus. Territus ille supra quam dici queat, ad tam horrendum Domini aspectum, pius intercessor pauens & tremens ad eius genua se aduoluit, & quibus potuit lachrymis & precibus, comminantis manum retinere tentauit. Dominus autem voce seuerissima, Surge, ait, & vide pro quibus intercedas. Aspice quam totus hic locus nihil uiriditatis habeat, nisi quantum occupant pedes tui, & vide cui causae patronus accesseris. Surgens Ioseph, & cognoscens vera Dominum dicere, iterum humi se abiecit, nec cessauit orare Dominum, donec illo non nihil placato, uocem eiusmodi ab eius ore accepit: Ista quidem ecclesia indignam se misericordia reddidit, sed propter te manus iustissimae uisionis meae suspenditur ad tempus. Hac nos ab ipso Ioseph audiimus, cuius testimonium credibilia facta sunt nimis.

Iam

Cap. 47.

Licet praesens, tamen non videtur.

Cap. 48.

Cap. 48.

Dominus Iesus apparuit ei.

Fleuit iram illam precibus suis.

Cap. 49.

Iam porrò breui capite explicabimus beneficia Dei, quibus vltra humanam naturam auctus fuit noster Ioseph. Decubuit aliquandò, vt putabatur, è solito morbo suo: sed vt postea verius compertum est, languebat amore, charitatis telo vulneratus. Iacuit autem in lectulo suo totum triduum, nec interim quisquam ad illum visitandi causa accessit. Solebat enim ipse hoc crebrò mihi dicere, adeò nonnunquam omni se hominum gratia fuisse destitutum, vt alijs quicquid ageret, prorsus displiceret: alijs, quicquid etiam ei accidisset, curæ non esset. Tandem venit ad eum frater quidam, cuius iam sæpè, tacito eius nomine, mentionem feci, inuenitque decubentem, aitque ad eum: Quid ita hic iaces? Languco, ait ille. Et frater, Quanto, inquit, tempore sic langues? Respondit Ioseph: Triduum est, quòd è lectulo non surrexi. Sciscitante fratre, an non coactus esset necessitate naturæ interdum surgere: Scio, inquit, me triduum non surrexisse, sed quæso te subleua me, & vide num quid fortè humanum passus sim nesciens. Hoc autem ille dicebat, vt fratrem ab huius secreti admirandi inquisitione auocaret. Sustulit ergò eum frater è lecto, sed nihil prorsus indecorum comperit. Tum verò scire volens, quid hoc esset rei, quippe qui iam consuetudine doctus erat eius rimari secreta, nihilque sine causâ circa illum fieri, Rogo te, inquit, nè abscondas à me hoc mysterium, quòd totum triduum hic iacens, nullam naturæ necessitatem expertus es. Respondit Ioseph, fratris familiaritate victus, & precibus: Cùm ego naturali morbo afflictus decumbo, naturæ necessitati perindè vt cæteri parère cõpeller: quandò verò Dominus IESVS aliquem mihi languorem immittit, ab omnibus naturæ necessarijs liber sum. O si videre nobis liceat, gustare quoque & experiri, qualis fuerit hic languor, qui tantas viri etiã corruptibili corpori subministravit. O si hoc languore mori contingat. Benedictus es tu, Domine IESV, pater rectorque naturæ, qui abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulo tuo Ioseph.

Cap. 50.

Addò aliud, non minùs mirabile & naturæ vsùm excedens. Diximus iam antè, in tanta corporis debilitate beatum virum, cùm esset in itinere, nec equo, nec vllis vehiculis vsùm. Itaque solebat paruum secum ferre lagunculam, quæ tres aut quatuor caperet haustus, vt si nimio labore & estu defatigatus, progredi non posset, corpusculum exhaustum non nihil refocillaret. Porrò appropinquante corporis eius resolutione, cum quodam admodum religioso viro, laico tamen, iter agens, cùm planè deficeret viribus, confedit, & lagunculam sibi porrigi petijt. Dicente autem socio, eam planè exhaustam esse, ille respondit: Fac mihi, obsecro, calamos duos, quos per os laguncule vsque ad eius fundum immittam, si fortè guttam aliquam extraham, quæ me paululum refocillet, prorsus iam deficientem viribus. Tum ille, quauis sciret nihil humoris relictum in laguncula, tamen paruit ei, & calamos porrexit. Quos ille mittens in lagunculæ fundum, tantum hausit vini, quantum calamis hauriri potuit: dixitque socio: Accipe etiam tu, & bibe. Credens ille deceptum fuisse, admouit ori lagunculam, sed cùm nihil sequeretur per calamos, comperit se vera dixisse: aitque ad Ioseph: Quis bibit ex vase prorsus vacuo? Respondit Ioseph: Tu planè nihil nôsti: acceptaque laguna, ait: Verre in aliam partem, vt inuenias. bibitque ipse secundò, & indè porrexit ministro. Et ille quidem denuò tentauit, sed frustra. Ioseph verò iterum cum quadam iucunditate exprobrans ei, quòd nihil acciperet, accepta laguncula, etiam terriò indè bibit, nihil penitus inueniète ministro, quia reuera naturaliter nihil illic vini erat. Quòd autem vir plenus gratia vinum indè hausit, illius virtute factum est, qui cuncta fecit ex nihilo, qui hoc miraculo voluit cohonestare electum suum. Mirentur alij elementorum mutationem, absentium cognitionem, præscientiam futurorum, morborum curationes (Sunt enim hæc admiratione digna:) ego nihil horum perindè admiror, quam ex nihilo factum aliquid.

Cap. 51.

Porrò verò etiam spiritu prophetico seruum suum Dominus ornatum voluit. Nam cùm dissolutionis eius tempus optatum immineret, eodem anno quidam ex fratribus post nocturnas laudes, cæteris quiescentibus, in templum ingrediens, (Abfuerat enim ab illo officio) cœpit preces easdem Deo offerre. Et ecce à latere audit in medio monasterio edi sonum vehemètem, ita vt corpus horrore, cor metu ingenti corripereetur. Mirabatur autem vndè tantus eo loco posset excitari sonus, vbi nihil esset, cuius ruina eiusmodi sonum exprimeret. Expletis tandem precibus, non sine admiratione recessit, misitque Dominus in cor eius, vt id quod audierat, ad Ioseph referret, si fortè posset ex illo eius rei discere mysterium. Igitur manè venit ei obuiam Ioseph, cui quid audisset indicauit, petens ab eo doceri, quid sonus tam ingens portenderet. Subiit Ioseph,

Vir sanctus
à suis negli-
gitur.Mira sanè
sunt hæc, ex
laguncula
vacua hau-
riri vinum.

seph, aitque illi: Ego tibi aperiam rei huius significationem. Eo loco, quo extitit strepitus ille, quidam suo tempore sepelietur, ad cuius monumentum magnus erit hominum concursus, & frequens strepitus. & cum scias eo sono, quem audisti, præsignificatū. Impleta verissimè est hæc propheta. Ipse illic tumultatus est, & certatim ruunt populi, fanitatis remedia expetentes, aut cernere cupientes mirabilia, quæ per eum Dominus velit operari. Multis etiam annis antè prædixit, ecclesiam Steinueldensem multis afflictionibus fatigandam: quod re ipsa plus satis iam comprobatum est. Promisit etiam post has tempestates eidem ecclesie tranquillitatem & felicia tempora, quæ spe & desiderio sustinemus & præstolamur, nihil de prophetæ veritate ambigentes.

Felicis etiam resolutionis suæ tempus ipsi non fuisse incognitum, quibusdam indicijs declarauit. Circa idem tempus, quo sepulturæ suæ locum prædixit, ad quosdam fratres accessit, qui magis ei familiares erant, quibusq; ille pro singulari erga Deum deuotione fidentiùs quadam sua secreta communicabat. Nihil enim dubito sciuisse illum, quæ vel fuisset vel esset singulorum fratrum vita. Venit enim ad quendam fratrem, qui mihi nō minus notus est, atque ego ipse: qui in mundo primæ iuuentutis dies exegerat, priusquam religionis acciperet habitum, dixitq; ad eum: Quoties hunc psalmi versum profers, Bonitatem fecisti cum seruo tuo Domine, meritò debes magnam cordis deuotionem adhibere. At ille non intelligens, respondit non solum illum versum, sed etiã preces omnes cum magna deuotione dicendas. Tum Ioseph volens ei melius explicare mentem suam, & eum tum ad sui cognitionem, tum ad agendas Deo gratias incitare, ita subiecit: Est & alius alterius psalmi versus, quem itidem debes singulari semper attentione & deuotione proferre. est autè hic: Quia misericordia tua magna est super me, & eruisti animam meam ex inferno inferiori. tanquam diceret Ioseph fratri illi: Intellige hæc esse Dei bonitatem, quam fecit tecum, quòd eruit animam tuam ex inferno inferiori, in quo iam eras per malam vitam tuam. Stupebat his auditis frater, vitam suam reuelatam beato viro, cum sciret eum ab homine illam minimè didicisse. Verum non ad hunc, aut eius similes, sed ad alios maioris innocentie & deuotionis fratres accessit Ioseph, imminente obitu suo tempore, eisq; supplices preces offerens, Ecce, inquit, cuiusdam sacerdotis amici nostri finis appropinquat: rogo vos propter Deum, vt illi precibus vestris Domino commendetis. Illis quærentibus quis esset, non aperuit, sed tantum ait: Breui re ipsa comperietis, quis sit.

Libet etiam ad infirmorum & tentatorum consolationem quædam etiam commemorare de beati viri tentationibus & infirmitatibus, quibus virtutes perficiuntur. Appropinquante tempore decessus sui, inuitatis eum Dominus tentationibus affligi permittit, quas antea expertus non erat. Nec reor alia causâ permisisse, nisi vt humilis humiliaretur adhuc, & iustus iustificaretur adhuc. In alijs alia ratio fuit, putà vt scirent etiam in tentatione sperare, & manum Domini nos non ad consumptionem sed ad consumptionem ferire. Fuit autè hæc carnalis tentatio, si cum nostris conferatur, parua quidem & propè nulla: sed comparatione angelicæ puritatis eius maxima videbatur. Permisit etiam Dominus alijs intolerabilibus sub diuinis mysterijs eum tentationibus cruciari, malo dæmone ei muscas & grandes araneas, quarum nobis est incognita magnitudo, exhibente, eiusq; piissimum animum affligente. Adeò verò hæc ei molesta fuere, vt propter ea nonnunquam ab altaris ministerio abstineret. Postea verò apud quendam ex sacerdotibus nostris eas vexationes miserandū in modum conquestus est, aitque se missum ad eum, vt ab ipso curaretur. Territus ille frater, vt qui se eius meritis longè imparem sciret, Quisnam ego sum, inquit, vt liberem te à tentationibus tuis? Respondit Ioseph: Equidem ad te missus sum, vt diabolus mihi insidiantem coërceas. Videns frater instantiam deprecantis, beati viri infestatorè dæmonem, non suis fidens meritis, sed Domino, adiurauit, nec eum postea talia passum cognouimus: Gratias tibi Domine, qui infestantis inimici iacula probationem fidelium tuorum esse voluisti, & non vulnera: qui talem tuis tribuis pro labore mercedem, vt nullum tuorum gaudeat hostis fuisse in triumphum. immò perpetuum eis das triumphum, vt sint exemplo fidelibus tuis, dum tentati in humilitate, liberati in tua charitate firmantur.

Habuit Ioseph noster iuuenem quendam admodum sibi charū, professione canonici cum regulari, in monasterio virginū Cisterciensis ordinis Domino seruientē. Is venienti Ioseph ad illud monasteriū, in diuinis ministrare solebat: præceperat autem ei Ioseph, ne post peracta Missarum solennia loqueretur ipsi, aut quippiam ab eo sciscitaretur, donec ipse prior ei locutus esset. Quadam igitur die cum post perceptā solitam gratiam

Prædicit euentura post obitū suum.

Cap. 52.

Psal. 118.

Psal. 87.

Prædicit obitū suū.

Cap. 53.

Sub mortē insolitas fert tentationes.

Dæmonum iacula vertit Deus suis in triumphum.

Cap. 54.

recederet ab altari, eam gratiam præter spem amisit. Ea re insolita perterritus, ut erat semper sibi ipsi suspectus, in gratiæ collatorem se quippiam deliquisse timebat. Sed cum nihil sibi conscius esset de culpa aliqua, incidit illi, velle fortassis Deum, ut secretum suum illi familiari suo aperiret, conuersusque ad Dominum, Domine, inquit, si tu vis, ut hoc secretum reuelum seruo tuo, iam per eius merita redde mihi consolationem gratiæ tuæ, quam perdidisti. Vix verba finierat, & ecce redit cum multa vehementia odor mirificus, qui ei subtractus erat, quo eum credimus quotidie fuisse refectum & detentum, cum in altari tam prolixè hæreret. Deinde accedens ad iuuenem, quid accidisset sibi exposuit, sed seuerè prohibuit, nè dum ipse esset in humanis, cuiquam hoc reuelaret.

Odor mirificus eum afficit.

Cap. 55.

Parcissimè edit, licet admodum debilis.

Venio nunc ad tempus illud, quod votis omnibus roties optauerat adesse, quo illum Dominus ad se euocare voluit. Illo igitur tempore propinquante, tota Quadragesima nihil ferè comedit præter panem simplicem, & calefactam ceruisiam, paucaque pira assa, cum tamen esset vel maximè debilis, & à nobis id mirantibus reprehendebatur. At interim nihilo minùs contemplationi, lectioni, scriptioni animo indefesso vacabat. Porro tertia Quadragesimæ Dominica, Domino illum oculis misericordiæ suæ respiciente, ut euelleret de laqueo pedes vniui & pauperis sui, venit ad Abbatem nostrum nuncius monasterij virginum Cisterciensis Ordinis, apud quas quandoquè vixerat Ioseph, petentium ut permitteretur per Quadragesimam apud ipsas diuina celebrare. Abbate verò & fratribus id renuentibus, quòd viderentur Ordinis statuta non permittere, ille spiritu futura prouidens, venit ad Abbatem, aitque illi Dei esse voluntatem, ut ad illas virgines mitteretur. Assensit igitur Abbas, fratribus de eius recessu conquerentibus, nec mediocriter dolentibus. Quibus Ioseph ait: Noueritis me post Pascha sine dubio reuersurum ad vos. Deinde pedibus suis iter ingrediens, celeriter venit ad illud monasterium, & cum in eius interiora esset ingressus, scipione, quo se sustentabat, terram consignauit, sepulcri formam exprimens, dixitque sororibus, quæ illic aderant: Hoc loco sepelietis me. Inde Palmaram die tam fuit robustis viribus præter morem suum, ut totum officium indefessus perageret, tantaque repleteretur consolatione, ut ad agendas Deo gratias etiam sorores hilariter inuitaret. Tertio post die correptus febris, lectulo decubuit, in diesque acrius cruciari coepit. Passus autem stuporem mentis siue ecstasim, cum ad se redisset, se nihil ait proficere, Iesum se ad suas preces inexorabilem præbere. Quid id sibi voluerit, nos hæcenus latet. Hora verò obitus eius impendete, circumsedentibus valedicens, & in manus sui IESU spiritum commendans, erecto corde & vultu, migravit ad Christum. Corpusculum eius loco illo,

Designatum locum sepulturae suæ.

Abit feliciter è vita.

quem ipse designarat, humatum est, superiore nostro præsentè, & frustra rogante sorores, ut fratris nostri corpus nobis dimitterent, quem nos eis viuentem accommodassemus. Vbi autem id nobis renunciatum fuit, post fusas lachrymas, cum ad nos reuersi essemus, statim reperere corpus eius, nullis neque laboribus neque sumptibus parentes. Adfuit autem nobis Deus noster, & iubente Colonienfi Archiepiscopo, corpus eius è sepulcro eduximus feria tertia Pentecostes, cum iam in illo iacuisset à quinta feria Paschatis, loco palustri & naturaliter humido. Ad eò autem corpus illud incorruptum inuenimus, ut non solum nullus in eo appareret vermiculus, sed etiam ipsa cutis superficies illasa cerneretur. Tanto igitur accepto thesauro, facti sicut consolati, cum rediremus ad nostra, magnum vidimus concursum hominum circumcirca habitantium: qui cereos & cruces ferentes manibus, laudabant Deum in sancto suo, dicentes, Benedictus, qui venit in nomine Domini: moxque Dominus coepit mirificare sanctum suum edendis miraculis, & exaltando mirabiliter eum, qui suo iudicio se infra mortales omnes supra humanum modum abiecerat, omnique creaturæ subiecerat propter Deum. Occurrebant quidam ciues Colonienfes cum puero valde dentium dolore vexato: cuius cum tumentem genam sacri corpusculi feretro applicuissent, ilicò dolor euauit, & maxillæ tumor abcessit. Simili morbo liberatus est Henricus seruus noster in Besenich, fratris Ioseph nomine inuocato.

Corpus eius è sepulcro incorruptum transfertur.

Miracula.

Agnes puella, virgo Deo deuota, triennio ægrotans, anno vno & sex mensibus lecto decubuit, membris omnibus in corporis parte inferiori præmortuis. Illi per visum apparuit frater Ioseph, & manum suam illi imponens, promisit ei sanitatem. Repente illa ad eò conualuit, ut quæ statuerat vesperi ad monasterium nostrum vehiculo proficisci, manè suis pedibus iter sanè difficile conficeret, & veniens ad nos, cum multis alijs, cunctis mirantibus, ad sacrificium accederet. Quidam ex nostris, magno deuotionis feruo-

Cap. 56.

Illustre miraculum.

feruore accensi, noctu thecam sacri corpusculi aperuerunt, nec vllum sensere putorem: quascunque autem potuere, vestium particulas sibi pro benedictione sumplerunt, sanguinem recentem, ab innocentis viri ore stillantem diligenter absterferunt, non parum admirantes, in corpore iam septem hebdomadibus sepulto tam recentem potuissent sanguinem inueniri. Lauerunt etiam sacrum corpusculum aqua, quæ postea per multis sanitatem attulit. Totum autem corpus perinde ac si viueret, tractari & flecti potuit.

Cum sacrum corpus ad nos perductum esset, quidam apud nos fuit à parocia nostra, adeo phreneticus, ut à demone obsessus crederetur, multisque ea causa vinciretur funibus, ut qui nec ab vxore, nec à filijs manus abstineret, cadens & lacerans, quoscunque posset apprehendere. Porro in sacrosanctæ Trinitatis solenni die non nihil sibi restitutum, sedebat ad sepulcrum beati viri. Ait autem ad illum custos templi nostri: Credis ne posses te curari à Domino ob merita fratris Ioseph hinc sepulti? Respondente illo, se credere, custos adiecit: Inuoca ergo Deum, ut per merita eius tibi opituletur. Quod cum ille fecisset, custos iterum ait ad eum: Abi in domum tuam, certus te à Domino per merita sancti huius propediem liberatum iri. Abijt ille, & ab ea hora vsque in præsens in columis perseuerat. Eodem die venit ad nos mulier quædam à Dollendorp, ferens infantem, qui ea nocte dormiente ipsa, in cunis præsecutus obierat. Flens igitur miserandum in modum horis non paucis, tandem recordata beneficiorum, quæ præstaret Deus per beatum Ioseph fratrem nostrum, accepta fiducia, ita exclamauit: Tibi voueo, sancte Ioseph, si infantem hunc mihi viuum restitueris, me illum ad sepulcrum tuum cum oblationibus adducturum. Dixit illa, & infans, redeunte anima, paulatim moueri cœpit & oscitare. Id cernens mater, correpto infante, ad sepulcrum sancti Ioseph cum viro quodam, huius miraculi teste, per duo Germanica miliaria properauit: cumque infantem sepulcro eius imposuisset, is tum primum aperuit oculos, coloremque vitam & pristinum vigorem recepit.

Post dies octo venerunt parentes cuiusdam pueri, octauum ætatis annum agentis. Is ab equo decidens, in lignum durum humi iacens capite impegit, ita ut cranium non quidem frangeretur, sed cum integra cute compressum, concavum appareret. Parentes accurrerunt stupidi, puerum exanimem vltro citroque obuersantes, & modis omnibus explorantes, num quod in eo vitæ signum extaret. Sed cum nullum deprehendi posset, mortem filij multis lachrymis profecuti sunt. Tandem memores eorum, quæ faceret Deus per fratrem Ioseph, inuocatione facta & voto nuncupato, filium viuum receperunt. Id ita se habere, coram conuentu fratrum nostrorum iureiurando confirmarunt. Vir quidam sex annorum puerum adduxit ad sepulcrum fratris Ioseph, aitque: Ecce filius beati Ioseph. Fuerat ille puer valde oppressus rota currus, & diebus quinque iacens sine sensu, horis singulis moriturus putabatur. Vouerunt autem parentes se adducturum eum ad monumentum fratris Ioseph, & puer contra omnium spem sanitati est restitutus. Quædam hydropica, cum corpus eius à matre fuisset vndique contactum particula pellium, quibus adhuc viuens Ioseph vestitus fuerat, quam illa pro benedictione apud se seruabat, ilico curata est. Multa alia leguntur beati viri miracula, quæ & temporis & operis angustia scribi non poterant.

MARTYRIUM S. BADEMI ARCHIMANDRI-
TAE, EX SIMEONE METAPHRASTE.

VO tempore Quadraginta illi sancti martyres interfecti 8. Aprilis sunt, comprehensus fuit Bademus sanctus Archimandrita vnà cum septem quibusdam suis discipulis, & regis Saporij iussu in carcere conclusus. Bademus autem ille ortum ducebat ab vrbe Betlapat, ex familia admodum diuitem. Cum verò monachorum institutionem sequi cœpisset, omnia sua pauperibus distribuit. Cumque monasterium extra urbem ædificasset, illic residebat, studens in omnibus Deo placere, & quæ diuinæ voluntati grata sunt, ea perficere. Erat enim vir ille gratiæ & veritatis plenus, & diuinæ electionis vas.

Hic igitur vir sanctus, diuina quadam & perfecta prudentia ductus, ascendit in montem